

Retrospectief 2025

vereniging
delta —
metropool

inhoud —

04 voorwoord

06 pleidooi

10 wij doen

44 de vereniging

56 index

voorwoord —

Het jaar 2025 bevestigde opnieuw dat Nederland niet zozeer kampt met een te veel aan opgaven, maar met een gebrek aan samenhang. Er wordt volop gebouwd, aangelegd, onderzocht, gerekend en gepland. Tegelijkertijd blijft de vraag steeds dringender: vanuit welke visie doen we dat, welke sturende keuzes voor de lange termijn durven we te maken, en hoe organiseer je de verantwoordelijkheid voor het totaalresultaat?

Die vraag stond ook centraal in onze reactie op het rapport STOER. Natuurlijk erkennen wij de urgentie van de woonopgave. Maar sneller, goedkoper en meer bouwen kan nooit een doel op zichzelf zijn. Het gaat om huisvesting en leefomgevingen: om kwaliteit, betaalbaarheid, veiligheid en toekomstbestendigheid. Zonder ruimtelijke ordening, zonder regie en zonder samenhang met water, bodem, mobiliteit, energie, landschap en economie, lossen we de ene opgave niet op door de andere te vergroten.

Ook in onze zienswijze op de Ontwerp-Nota Ruimte hebben we die lijn voortgezet. De terugkeer van nationale ruimtelijke regie is noodzakelijk, maar regie krijgt pas betekenis als er ook daadwerkelijk keuzes worden gemaakt en als we instaat zijn die keuzes te laten gelden. Juist daar wringt het. De grote verbouwing van Nederland vraagt niet alleen om richting, maar ook om een cultuur waarin keuzes kunnen uitgroeien tot kwaliteit. Daarvoor is een overtuigend perspectief nodig, dat partijen in staat stelt om over grenzen, sectoren en belangen heen samen te werken.

Dat is de rol die Vereniging Deltametropool ook in 2025 heeft willen vervullen. We agenderen, verbinden en verbeelden. We onderzoeken niet alleen de ruimtelijke vraagstukken zelf, maar ook de ideeën, paradigma's en belangen die daarachter schuilgaan. En we zoeken naar manieren die inzichten te laten gelden. Dat doen we steeds vaker samen met consortia en netwerken die dezelfde urgentie voelen: Platform Ontwerp NL, IFHP, het Impact Netwerk Bouwcultuur, Architectuur Overal, naast al onze andere partners.

Meer dan ooit moeten we verbinden voor vooruitgang. Niet om verschillen glad te strijken, maar om ze productief te maken. Niet om keuzes te ontwijken, maar om ze beter te kunnen onderbouwen. Want alleen als we weten welke toekomst we willen bouwen, kunnen we bepalen welke ruimte daarvoor nodig is.

In dit retrospectief laten we zien hoe we daar in 2025 aan hebben gewerkt. Met projecten, publicaties, bijeenkomsten en samenwerkingen die telkens opnieuw dezelfde inzet hebben: ruimtelijke samenhang terugbrengen waar de opgaven uiteen dreigen te vallen.

Wij gaan door. En we nodigen u uit om mee te doen.

Paul Gerretsen

Agent

Vereniging Deltametropool

pleidooi —

Van ruimte verdelen naar richting kiezen

Nederland staat opnieuw voor een grote ruimtelijke verbouwing. De woonopgave, energietransitie, klimaatadaptatie, landbouw, natuur, economie, mobiliteit en waterveiligheid vragen allemaal om ruimte. Maar de werkelijke opgave is niet dat al deze claims een plek moeten krijgen. De werkelijke opgave is dat ze in samenhang moeten worden gebracht.

In 2025 werd opnieuw zichtbaar hoe urgent dat is. In de discussie over de Nota Ruimte, in onze reactie op STOER, in gesprekken over gebiedsontwikkeling, grensoverstijgende samenwerking, wonen, water, bodem en publieke waarde kwam steeds dezelfde vraag terug: wie brengt de samenhang aan? Wie durft keuzes te maken? En wie zorgt dat versnelling niet ten koste gaat van kwaliteit, toekomstbestendigheid en publieke waarden?

Vereniging Deltametropool is opgericht vanuit het besef dat steden, landschappen, infrastructuren en systemen niet los van elkaar functioneren. De ontwikkeling van de ene plek is afhankelijk van de ontwikkeling van de andere. Inmiddels reikt die blik verder dan de Randstad alleen. De Deltametropool is geen vastomlijnd gebied, maar een manier van kijken: over gemeentegrenzen, landsgrenzen, sectoren en bestuurslagen heen.

Daarom dit pleidooi.

we constateren

Dat Nederland de grote ruimtelijke opgaven nog te vaak als afzonderlijke dossiers behandelt.

Dat de roep om regie groeit, maar dat echte ruimtelijke keuzes vaak worden doorgeschoven naar regio's, gemeenten, marktpartijen of toekomstige generaties.

Dat versnelling zonder visie het risico vergroot dat publieke waarden, ruimtelijke kwaliteit en toekomstbestendigheid onder druk komen te staan.

Dat de ruimte niet alleen een optelsom is van functies, maar een systeem waarin bodem, water, netwerken, economie, ecologie en samenleving elkaar beïnvloeden.

Dat de regionale schaal steeds belangrijker wordt, terwijl juist daar vaak het instrumentarium, de investeringskracht en de bestuurlijke helderheid ontbreken om samenhang echt te organiseren.

we stellen

Dat ruimtelijke ordening meer is dan het verdelen van schaarse ruimte.

Dat ontwerpkracht onmisbaar is om belangen, waarden en toekomstbeelden zichtbaar te maken.

Dat een goede ruimtelijke strategie geen blauwdruk is, maar een richtinggevend kader dat keuzes mogelijk maakt en samenwerking organiseert.

Dat nationale regie en regionale verbeeldingskracht elkaar nodig hebben.

Dat de grote verbouwing van Nederland alleen kans van slagen heeft als kennis, ontwerp, bestuur, uitvoering en maatschappelijke betrokkenheid veel eerder met elkaar worden verbonden.

we bepleiten

Dat ruimtelijke ordening meer is dan het verdelen van schaarse ruimte.

Dat ontwerpkracht onmisbaar is om belangen, waarden en toekomstbeelden zichtbaar te maken.

Dat een goede ruimtelijke strategie geen blauwdruk is, maar een richtinggevend kader dat keuzes mogelijk maakt en samenwerking organiseert.

Dat nationale regie en regionale verbeeldingskracht elkaar nodig hebben.

Dat de grote verbouwing van Nederland alleen kans van slagen heeft als kennis, ontwerp, bestuur, uitvoering en maatschappelijke betrokkenheid veel eerder met elkaar worden verbonden.

Want de grote verbouwing van Nederland vraagt om meer dan tempo. Zij vraagt om richting. Om keuzes. Om samenwerking. Om verbeeldingskracht. En om een vereniging die partijen bij elkaar brengt wanneer opgaven uit elkaar dreigen te vallen.

wij doen —

De grote ruimtelijke opgaven van Nederland en de Eurodelta vragen om meer dan losse projecten of sectorale oplossingen. Wonen, water, energie, mobiliteit, landschap, economie en klimaat raken elkaar steeds sterker. Juist op die kruispunten werkt Vereniging Deltametropool aan samenhang, richting en ruimtelijke kwaliteit.

Via ontwerpend onderzoek, publicaties, werksessies, bijeenkomsten en langdurige samenwerkingen met leden en partners laat VDM zien hoe elke opgave om een eigen aanpak vraagt. Soms vraagt dat om verbeelding, soms om analyse, soms om het organiseren van een gesprek of het bouwen aan een netwerk.

Onze projecten maken zichtbaar waar bestaande manieren van werken tekortschieten en waar nieuwe perspectieven ontstaan. Ze brengen kennis, praktijk en verbeeldingskracht bij elkaar, verbinden belangen en maken keuzes bespreekbaar.

Zo agenderen we wat urgent is, verbinden we wie nodig is en verbeelden we wat mogelijk wordt.

Bauhaus of the Sea Sails

Samen met
Grenspark Groot Saeftinghe
Bauhaus of the Sea Sails

Looptijd
jun 2023-nov 2025

Projectteam
Alankrita Sarkar
David de Boer
Kirthan Shekar
Floor Schepel

Producten
Tentoonstelling ↗
Longread ↗

New European Bauhaus is een Europees programma waar het consortium Bauhaus of the Seas Sails onderdeel van is. Binnen dit consortium denken verschillende Europese kustregio's samen na over de vraag hoe we in de toekomst met water kunnen leven.

Vereniging Deltametropool werkte mee vanuit de deelnemende regio Groot-Saeftinghe in Zeeuws-Vlaanderen. Daarbij stond de samenwerking met de lokale gemeenschap centraal. Verhalen vormden het vertrekpunt: bewoners deelden hun ervaringen en

perspectieven, terwijl studenten van de TU Delft in een ontwerpstudio werkten aan scenario's als toekomstverhalen. Deze verhalen en verbeeldingen werden vervolgens teruggebracht naar de regio.

Het eindproduct was een expositie voor bewoners en bezoekers van Groot-Saeftinghe. Daarin werden verleden en toekomst met elkaar verbonden via verhalen over autonomie, water en de relatie tussen bewoners en hun waterrijke omgeving.

ACTIVITEITEN

— **Sediment and the City**
27.06.2025 - 28.06.2025
panel discussions
samen met gemeente RAM, TU delft, TENT,
Port City Futures

— **Streekholder Bijeenkomst**
13.11.2025 / Prosperpolder
Opening Expositie
samen met Grenspark Groot Saeftinghe

Samen met

CRA
IABR
Archiprix International
UNUN
Nieuwe Instituut

Looptijd

2023-heden

Projectteam

Alankrita Sarkar
Vera Kuipers

Panorama Oekraïne

Panorama Oekraïne is een langlopend samenwerkingsprogramma tussen Nederland en Oekraïne over ruimtelijke strategieën voor wederopbouw en veerkracht. Het project komt voort uit Panorama Nederland en is samen met Oekraïense architecten, stedenbouwers, burgers en lokale partners ontwikkeld.

Hoewel de oorlog nog voortduurt, is het belangrijk om nu al na te denken over de toekomst van getroffen steden, landschappen en vitale infrastructuren. Daarbij staat de dialoog met Oekraïense partners en

het luisteren naar de behoeften van inwoners centraal. Wederopbouw gaat niet alleen over herstel van wat verloren is gegaan, maar ook over de vraag hoe gebieden duurzamer, rechtvaardiger en veerkrachtiger kunnen worden ingericht.

Binnen Panorama Oekraïne werken VDM en partners via onderzoek, ontwerpworkshops en netwerkbijeenkomsten aan gedeelde kennis en ruimtelijke perspectieven. Zo wordt wederopbouw benaderd als een gezamenlijke ontwerpopgave, waarin crisis, transitie en toekomstbestendige ontwikkeling samenkomen.

Samen met

CRA

Looptijd

2025-heden

Projectteam

Rien van de Wall
Gabriele Caradonna

De Europese talenten van de plek

In 2025 startte Vereniging Deltametropool in opdracht van het College van Rijksadviseurs met een Europese verkenning naar de ruimtelijke toekomst van energie-intensieve industrie. Het project sluit aan op de CRA-programmalijn Een economie voor de 22e eeuw, waarin wordt onderzocht hoe grote economische transities ruimtelijk kunnen worden begeleid.

VDM bracht beleid, plannen en onderzoek rond herindustrialisering in Europa in kaart, met aandacht voor energie, grondstoffen, havens, logistiek en industriële vestigingslocaties. Daarbij werd gekeken naar Europese beleidslijnen zoals het Green Deal Industrial Plan, de Critical Raw Materials Act en de Net-Zero Industry Act, en naar de ruimtelijke gevolgen daarvan voor regio's, infrastructuur en industriële corridors.

Daarnaast is gekeken naar het beleid van een aantal afzonderlijke landen. Spanje en Zweden zijn geanalyseerd vanwege hun specifieke ruimtelijke en economische uitgangspunten: Spanje rond energie en Zweden rond mijnbouw en kritieke grondstoffen. Deze landen laten zien hoe verschillende Europese regio's elk eigen 'talenten van de plek' hebben. Ook volgt een analyse van de industriepolitiek van Frankrijk, Vlaanderen en Duitsland, mede vanwege hun geografische positie ten opzichte van Nederland.

Tot slot trekt VDM conclusies en formuleert het aanbevelingen over de ruimtelijke dimensie van het geanalyseerde beleid. De opdracht loopt door in 2026 en vormt een basis voor verdere reflectie op de economie van de toekomst, gezien vanuit de fysieke leefomgeving.

Ambassademodel

Samen met

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
Provincie Limburg (BE)
Provincie Limburg (NL)
Gemeente Eindhoven
Economische samenwerking Zuid-Limburg
POM Limburg
Vervoer Regio Limburg
Universiteit Maastricht
Vereniging Treinreizigers Vervoer
Ruimtevolk

Looptijd

jan 2025-heden

Projectteam

Rien van de Wall
Gabriele Caradonna
Samuel Hartman

Binnen de Eurodelta snijden grenzen gebieden die cultureel sterk met elkaar verbonden zijn in nationale stukken met elk een eigen spoorbeleid. Dit leidt tot verschillende nationale technische systemen en maakt grensregio's vaak tot de periferie van het spoorsysteem. Dit heeft slechte grensoverstijgende verbindingen als resultaat wat zorgt voor vervoersarmoede en een model split waar de auto overheerst. Het grensoverstijgend spoorverkeer dat er is, bestaat uit lokale sprinters en hogesnelheidstreinen. De tussenschaal, intercityverkeer, ontbreekt waardoor de regio tussen de grote knooppunten aangewezen is op kleinschalig, slecht afgestemd en langzaam vervoer. Dit kan beter!

Bij het 'Ambassade-model', worden bestaande intercitylijnen die vlak voor de grens stoppen doorgetrokken naar het eerstvolgende 'logische' station over de grens waar het 'buitenlandse' netwerk ontsloten wordt. Door, voor het korte stuk tussen knooppunt en grens, multicourant materieel in te zetten of bovenspanning, leidinghoogte en perronhoogte gelijk te schakelen worden technische obstakels overwonnen en wordt een soort 'ambassade-lijn' opgezet. Met dit concept is Vereniging

Deltametropool al meerdere jaren bezig om met verschillende actoren uit het werkveld trajecten in kaart gebracht die in aanmerking komen om 'doorgetrokken' te worden, en andere mogelijkheden te onderzoeken.

Via de Open Oproep 'Over Grenzen' van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie werd de mogelijkheid gecreëerd om het ambassademodel uit te werken op de grensregio van Vlaams Limburg en Nederlands Limburg en Brabant. Hier ligt de focus op twee stukken spoor, ofwel spoorcorridors, die de landsgrens oversteken van Hamont-Achel tot Weert en van Lanaken tot Maastricht. Beide sporen die vooral een geschiedenis kennen in het goederenvervoer, kunnen met het ambassademodel een nieuwe betekenis krijgen voor personenvervoer. Er wordt gespeculeerd over de mogelijkheden die een betere verbondenheid over spoor zal creëren voor de regionale economie en leefomgeving. In plaats van voorwaardelijkheden voor een spoorverbinding, zien we de spoorverbinding als voorwaardelijkheid voor een positieve ruimtelijke ontwikkeling van de grensregio's.

Samen met

Railforum
NS
Gemeente Harlemermeer
APPM

Looptijd

sep 2024 - mrt 2025

Projectteam

Rien van de Wall
Gabriele Caradonna

Producten

Een pleidooi voor nieuwe sleutelprojecten ➔

Nieuwe Sleutelprojecten

De grote verstedelijkingsopgave in Nederland behelst ook mobiliteit, maar benut het ook optimaal wat er al is? In een pleidooi, samen geschreven met Railforum en gepresenteerd op de TransiRede 2025, werd een oproep gedaan voor een nieuwe generatie Sleutelprojecten. De vorige sleutelprojecten, de verbeteringsslag van treinstations en hun directe omgeving, werden uitgevoerd in het kader van de hogesnelheidsverbindingen. Nu bepleitten we een fundamentele herwaardering van het station als knooppunt én katalysator van duurzame, integrale

gebiedsontwikkeling. Stations moeten niet pas verbeterd worden als de spoorcapaciteit in het geding komt, maar moeten integraler worden beschouwd in de ruimtelijke ontwikkeling van wonen en werken in binnensteden. Zo'n aanpak biedt niet enkel antwoord op de woningbouw- en mobiliteitsbehoeften, maar draagt ook bij aan een krachtig netwerk van verbonden steden, aan een groter aandeel van lopen en fietsen in de verplaatsingen, aan minder CO₂ en fijnstof en meer leefbaarheid.

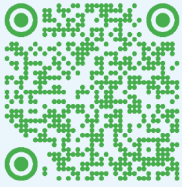
ACTIVITEIT

—Transirede 2025

19.03.2025 / Den Haag
Symposium

In dit position paper pleiten Railforum en VDM voor een nieuwe generatie Sleutelprojecten rond stationsgebieden. Door wonen, mobiliteit, economie en ruimtelijke kwaliteit integraal te benaderen, kunnen OV-knopen opnieuw motor worden van duurzame gebiedsontwikkeling.

Toekomstatelier Oostkop ↗

Toekomstatelier Oostkop

In 2025 droeg Vereniging Deltametropool bij aan Toekomstatelier Oostkop: een open werkruimte in het Nieuwe Instituut in Rotterdam waar ontwerpend onderzoek wordt ingezet om mee te denken over de ruimtelijke toekomst van Nederland. Het atelier is een initiatief van het College van Rijksadviseurs en het Nieuwe Instituut, in samenwerking met Architectuur Instituut Rotterdam, Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam, Planbureau voor de Leefomgeving, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Vereniging Deltametropool.

Toekomstatelier Oostkop richt zich op ruimtelijke vraagstukken op verschillende schaalniveaus: van straat, wijk en stad tot regio en land. Thema's als mobiliteit, zorg, vergroening, waterveiligheid en nationale ruimtelijke visievorming krijgen hier een plek in gezamenlijke onderzoeken, gesprekken en publieke programma's. De Rijkscollectie voor Nederlandse Architectuur en Stedenbouw, beheerd door het Nieuwe Instituut, dient daarbij als bron van onderzoek, inspiratie en reflectie.

Het atelier bouwt voort op de tentoonstelling Nederland op de tekentafel. 100 jaar toekomstideeën, die in 2023 en 2024 te zien was in het Nieuwe Instituut. De tentoonstelling bracht ontwerpers, beleidsmakers, overheden, onderwijsinstellingen en een breed publiek samen rond de vraag hoe Nederland opnieuw kan nadenken over de inrichting van het land. Met Toekomstatelier Oostkop kreeg die energie in 2025 een vervolg.

Vereniging Deltametropool leverde hieraan een bijdrage door activiteiten te programmeren die nieuwe ideeën, ontmoetingen en samenwerkingen stimuleren. Daarmee fungeerde Toekomstatelier Oostkop in 2025 als een belangrijke vrijplaats voor ontwerp, debat en verbeelding rond de grote ruimtelijke transitie van Nederland.

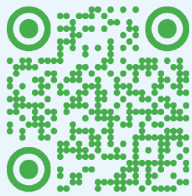
ACTIVITEIT

—Dunkirk Student Session

30.01.2025
presentatie

—Fontys student visit

06.05.2025
presentatie
samen met NI

Architectuur Overal ↗

Architectuur Overal

In 2025 was Vereniging Deltametropool partner in Architectuur Overal, een samenwerkingsverband van Nederlandse architectuurorganisaties op initiatief van het Nieuwe Instituut. Samen met onder meer Koninklijke Bond van Nederlandse Architectenbureaus, Stichting Coördinatie Lokale Architectuurinitiatieven, het Architectenregister, Ontwerp NL, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam en VOLUME werkt Vereniging Deltametropool aan het versterken van de positie van architectuur, ontwerp en ruimtelijk onderzoek in Nederland.

Architectuur Overal vertrekt vanuit de overtuiging dat de grote ruimtelijke opgaven van deze tijd. Van woningbouw en klimaatadaptatie tot energietransitie en circulaire economie vragen om de kennis, verbeeldingskracht en ontwerpkracht van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten. Door gezamenlijk op te trekken wil de coalitie de bestaande initiatieven, instituten en netwerken beter met elkaar verbinden en de aansluiting met politiek, bestuur, bouwsector en samenleving versterken.

Voor Vereniging Deltametropool sluit dit partnerschap nauw aan bij de eigen missie: ruimtelijke vraagstukken agenderen, partijen verbinden en ontwerp onderzoek inzetten om complexe opgaven inzichtelijk en bespreekbaar te maken. Architectuur Overal biedt daarvoor een gezamenlijk platform, waarin de toegevoegde waarde van architectuur en ontwerp steviger onder de aandacht wordt gebracht — niet als losse sector, maar als noodzakelijke kracht bij de inrichting van de toekomst van Nederland.

ACTIVITEITEN

—De strijd om de ruimte

06.10.2025

debat

met Platform 31

—Jongeren Woondebat

16.10.2025

debat

samen met NI

De Stad en Nederland

Samen met

Gemeente Rotterdam
Gemeente Den Haag
Gemeente Utrecht
Gemeente Eindhoven
Gemeente Amsterdam

Looptijd

jun 2025-aug 2025

Projectteam

Rien van de Wall
Samuel Hartman

De steden Amsterdam, Eindhoven, Den Haag, Rotterdam en Utrecht vroegen Vereniging Deltametropool om hun rol binnen Nederland en het Stedelijk Netwerk Nederland scherper te onderzoeken. Met het oog op de nieuwe Nota Ruimte verkende VDM welke opgaven de grote steden gezamenlijk kunnen agenderen en welke bouwstenen zij kunnen aandragen voor nationaal ruimtelijk beleid.

Het onderzoek vertrekt vanuit de constatering dat veel ruimtelijke opgaven niet langer op het schaalniveau van één stad of regio kunnen worden opgelost. Woningbouw, economie, mobiliteit, klimaat, voorzieningen en leefkwaliteit raken elkaar op metropolitane schaal. Tegelijkertijd is juist die schaal in Nederland bestuurlijk en beleidsmatig niet altijd vanzelfsprekend georganiseerd. VDM combineerde literatuurstudie, beleidsanalyse en werksessies met experts tot een leespresentatie die

het gesprek over metropolitane ontwikkeling wil aanjagen. Daarin zijn drie verhaallijnen uitgewerkt: strategische autonomie, ruime keuze en een solide basis. Samen laten zij zien hoe de metropool kan bijdragen aan nationale en Europese weerbaarheid, aan een divers aanbod van wonen, werken en voorzieningen, en aan leefbare steden voor alle inwoners.

De verhaallijnen zijn vertaald naar concrete ruimtelijke bouwstenen en agendapunten voor het gesprek met het Rijk. Zo ontstaat een handelingsperspectief voor metropolitane ontwikkeling waarin de grote steden niet als losse polen worden gezien, maar als onderdeel van een samenhangend netwerk dat Nederland sterker, veerkrachtiger en toekomstbestendiger kan maken.

ASSET

Samen met

Gemeente Den Haag
Provincie Zuid-Holland
TU Delft
Metrex
Krefeld Business
RWTH Aachen University
Brussels Environment
Perspective Brussels
Gemeente Amsterdam

Looptijd

nov 2023-apr 2025

Projectteam

Vera Kuipers
Kirsten Crown

Circulariteit vraagt niet alleen om andere materialen, maar ook om andere ruimtelijke keuzes. Binnen ASSET — A Spatial Strategy for the EuroDelta: Boosting the circular built environment — werkte Vereniging Deltametropool met partners uit Nederland, België en Duitsland aan de vraag hoe de EuroDelta kan uitgroeien tot een circulaire gebouwde omgeving.

Het project richtte zich op de ruimtelijke kant van de circulaire transitie. Want hergebruik van bouwmaterialen, biobased bouwen, urban mining en circulaire logistiek vragen om ruimte: voor opslag, verwerking, productie, hubs en nieuwe verbindingen tussen stad, haven, industrie en landschap. Juist in de EuroDelta, waar woningbouw, economie, mobiliteit, klimaatadaptatie en natuur elkaar raken, wordt zichtbaar dat circulariteit alleen kan slagen als sectoren en regio's over grenzen heen samenwerken.

Met ontwerpverkenningen, kennisuitwisseling en gesprekken met frontrunners bracht ASSET in beeld welke kansen er liggen voor biobased materialen, secundaire bouwstromen en ruimtelijke synergie tussen economie, logistiek en leefkwaliteit. Het project vormde daarmee een belangrijke stap richting een gedeelde agenda voor de EuroDelta als circulaire en toekomstbestendige metropolitane regio.

Een van de opbrengsten is de aanzet tot een EuroDelta Alliance: een netwerk waarin overheden, kennisinstellingen, bedrijven en maatschappelijke partners verder kunnen bouwen aan gezamenlijke strategieën, experimenten en beleidsontwikkeling. Zo laat ASSET zien hoe ontwerp en samenwerking kunnen helpen om een abstracte transitie concreet, ruimtelijk en uitvoerbaar te maken.

Samen met

Staf Deltacommissaris
Jutta Hinterleitner

Looptijd

2024-heden

Projectteam

Rien van de Wall
Hester Koelman
Samuel Hartman
Gabriele Caradonna
Kirthan Shekar
Rosa van Heel

Deltaland

De Staf Deltacommissaris heeft Vereniging Deltametropool gevraagd om het perspectief van de ruimtelijke ordening in te brengen bij de herijking van het Deltaprogramma. Dat gebeurde in verschillende fases.

In de eerste fase zijn matches en mismatches gedefinieerd door opgaven rond zoetwaterbeschikbaarheid, waterveiligheid, ruimtelijke adaptatie en ruimtelijke ordening naast elkaar te leggen en met elkaar te verbinden. Hiervoor analyseerde VDM onder meer het Voorontwerp Nota Ruimte, de twaalf provinciale voorstellen uit juni 2024 en de concept-synthesedocumenten van de deelprogramma's.

In de tweede fase zijn op basis daarvan per deelgebied ontwerpvragestukken geformuleerd. Deze zijn via gebiedsspecifieke workshops en ontwerpend onderzoek gedeeld en besproken

met de verschillende deelgebieden. In de derde fase volgden enkele kleinere opdrachten voor specifieke Deltaprogramma-gebieden en een reeks interviews met de gebieden Zuidwestelijke Delta, Rijnmond-Drechtsteden, Centraal Holland en Waddengebied.

Na bijna twee jaar samenwerking zette VDM de belangrijkste reflecties uiteen over hoe de verbinding tussen water en ruimtelijke ordening kan worden versterkt. Daaruit volgden aanbevelingen, toegelicht aan de hand van drie casussen. Deze casussen laten enkele van de grootste ontwerp-opgaven zien en maken inzichtelijk welke afwegingen daarbij spelen. Ze waren niet bedoeld om kant-en-klare oplossingen aan te dragen, maar om te laten zien welke keuzes nu wel en niet worden gemaakt — en welke effecten die keuzes in de toekomst kunnen hebben.

Samen met
EO Wijersstichting
Platform 31

Looptijd
maart 2023 - heden

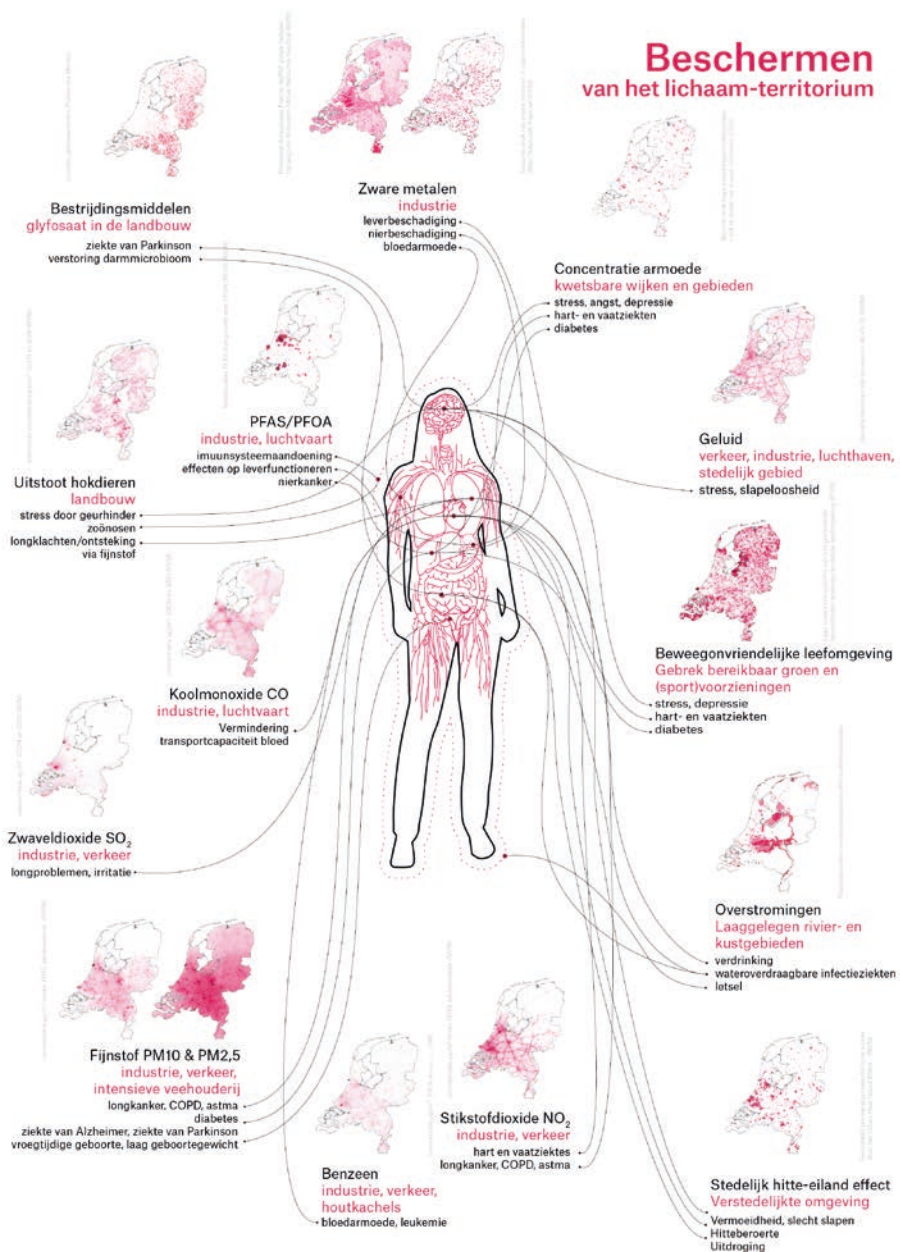
Projectteam
David de Boer
Kirthan Shekar
Gabriele Caradonna

Producten
Verkwikkende vergezichten

Voor de EO Wijers Prijsvraag 2025-2026, een ontwerpwedstrijd voor regionaal ontwerp die om de twee jaar plaatsvindt, schreef Vereniging Deltametropool, net als voor de vorige editie, mee aan de reader samen met Platform31. De reader is een startdocument voor de betrokken ontwerpteams dat ter inspiratie moet dienen én het thema van de editie inleidt. Voor deze editie was dat 'Verkwikkende Vergezichten', waar gezondheid en geluk centraal stonden als thema. Vereniging Deltametropool zorgde met meerdere kaarten, schema's en diagrammen in de reader voor innovatieve perspectieven op

gezondheid en regionaal ontwerp. De ruimtelijke verdeling van zorg en de mensen die daar behoefte aan hebben, het lichaam gekarteerd naar ruimtelijke gezondheidseffecten en de koppeling van schadelijke emissies aan economische activiteit werden gevisualiseerd op verschillende manieren.

De reader verkent hoe gezondheid en ruimte regionaal samenhangen. Trends, kaarten en verantwoordelijkheden maken zichtbaar waar ruimtelijke keuzes kunnen bijdragen aan gezondere leefomgevingen en betere samenwerking tussen overheden en regio's.

Amsterdam 750 jaar

Samen met
Gemeente Amsterdam

Looptijd
mei 2024 - sep 2025

Projectteam
David de Boer

Producten
gov/met ↗

ACTIVITEIT

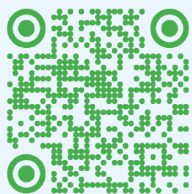
— **Celebrating the Future - Amsterdam 2100**
15.09.2025 tot 16.09.2025 / Amsterdam
Internationale conferentie

Amsterdam vierde afgelopen jaar haar 750^e verjaardag. In al die eeuwen groei is de stad steeds meer een metropolitane dynamiek gaan krijgen- maar een bestuurlijke laag die op dit schaalniveau richting geeft, mist vooralsnog. Vereniging Deltametropool werd gevraagd om dit vraagstuk te bekijken aan de hand van een internationaal vergelijkend onderzoek. We voerden gesprekken met planners en ruimtelijk betrokkenen van Praag, Parijs, Kopenhagen, Malmö en het Ruhrgebied om inzicht te krijgen hoe deze metropoolregio's deze lacune in ruimtelijke governance zagen, en welke oplossingen en organisaties er

in dit gat sprongen. De uitkomst, een verkennende typologie die varieert in formalisatie en in de mate van agenderen of implementeren, werd gepresenteerd tijdens de conferentie 'Celebrating the Future' in september 2025. Aan de hand van een workshop met de internationale gasten zetten we het gesprek rondom het thema voort.

Met vijf Europese casussen verkent VDM hoe ruimtelijke governance op metropolitane schaal vorm krijgt en ontwikkelt een typologie voor samenwerking, waar complexe opgaven steeds nadrukkelijker samenkomen en duidelijk richting vragen.

IMpactnetwerk ↗

IMpactnetwerk

Binnen het IMpactnetwerk Bouwcultuur werkt Vereniging Deltametropool samen met een brede coalitie van maatschappelijke partijen aan een nieuwe bouwcultuur voor Nederland. Het netwerk brengt partijen bij elkaar met elk een grote ruimtelijke impact — van ontwerpers, ontwikkelaars en bouwers tot duurzame energie partijen, drinkwaterbedrijven en waterschappen, maar ook erfgoedorganisaties, natuurpartijen, overheden en kennisinstellingen — vanuit één gedeelde overtuiging: iedere ingreep in de fysieke leefomgeving moet bijdragen aan de kwaliteit van onze leefomgeving.

Het PACT Bouwcultuur vormt daarvoor een belangrijke leidraad. Tijdens een werkbezoek in Tilburg werd dit pact aangeboden aan Mona Keijzer, destijds minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, als oproep om omgevingskwaliteit steviger te verankeren in de manier waarop Nederland bouwt, verbouwt en ontwikkelt.

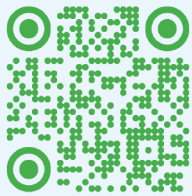
Samen met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit is de vereniging penvoeder en trekker van het IMpactnetwerk. Voor Vereniging Deltametropool is het IMpactnetwerk een waardevolle plek om samen met partners te blijven werken aan een cultuur van gedeelde verantwoordelijkheid. Een bouwcultuur waarin niet het afzonderlijke belang centraal staat, maar de vraag hoe de grote verbouwing van Nederland kan leiden tot een mooiere, gezondere en toekomstbestendige leefomgeving.

ACTIVITEIT

—ImPACTnetwerk Bouwcultuur

17.02.2025

debat

IFHP ↗

International Federation for Housing and Planning

De samenwerking tussen IFHP en Vereniging Deltametropool kreeg dit jaar een nieuwe betekenis. Wat begon als een inhoudelijke uitwisseling rond wonen, planning en governance, groeide uit tot een structureel partnerschap met Rotterdam als nieuwe thuisbasis. Een belangrijk moment was de verhuizing van IFHP naar Nederland. Daarmee keerde de internationale federatie terug naar haar wortels en kreeg zij een gedeelde basis met Vereniging Deltametropool.

Vanuit die nieuwe verbinding werkten IFHP en VDM aan een internationale agenda voor de grote woon- en planningsvragen van deze tijd. In de IFHP x VDM Learning Labs kwamen leden, experts en praktijkprofessionals uit verschillende landen samen rond thema's als betaalbaarheid, alternatieve woonmodellen, community-led housing, verdichting, demografische verandering en de spanning tussen kwantiteit en kwaliteit. De reeks maakte zichtbaar dat de wooncrisis niet los kan worden gezien van ruimtelijke ordening, mobiliteit, klimaat, economie en sociale rechtvaardigheid.

Ook buiten Nederland kreeg de samenwerking vorm. Tijdens de Brussels Convening brachten IFHP en VDM samen met partners uit het Europese netwerk ontwerpers, beleidsmakers, onderzoekers, huurdersvertegenwoordigers en bestuurders bijeen. De opbrengsten van deze bijeenkomst vormden mede de basis voor een gezamenlijke inbreng op de Europese Affordable Housing Agenda. De boodschap was helder: wonen vraagt om systeemdenken, sterke publieke instrumenten, regionale samenwerking en een herwaardering van planning als maatschappelijke en democratische opgave.

Met de komst van IFHP naar Rotterdam ontstaat een gedeelde infrastructuur waarin lokale kennis, Europese samenwerking en mondiale perspectieven elkaar versterken. Voor VDM betekent dit een verdere verbreding van het netwerk en een stevigere positie in het internationale gesprek over wonen, planning en metropolitane ontwikkeling. Voor IFHP markeert het een nieuw hoofdstuk: geworteld in Nederland, maar gericht op de wereld.

ACTIVITEITEN

—**Learning Labs**
29.01.2025-heden
7/8 lectrum series

—**Brussels Convening**
15.04.2025
symposium

—**The Housing Dilemma**
20.10.2025
debat

Atlas van Mogelijkheden

Samen met

Platform Woonopgave
Gemeente Rotterdam
Ministerie van VRO

Looptijd

nov 2025 - heden

Projectteam

Hester Koelman
Gabriele Caradonna
Kirthan Shekar

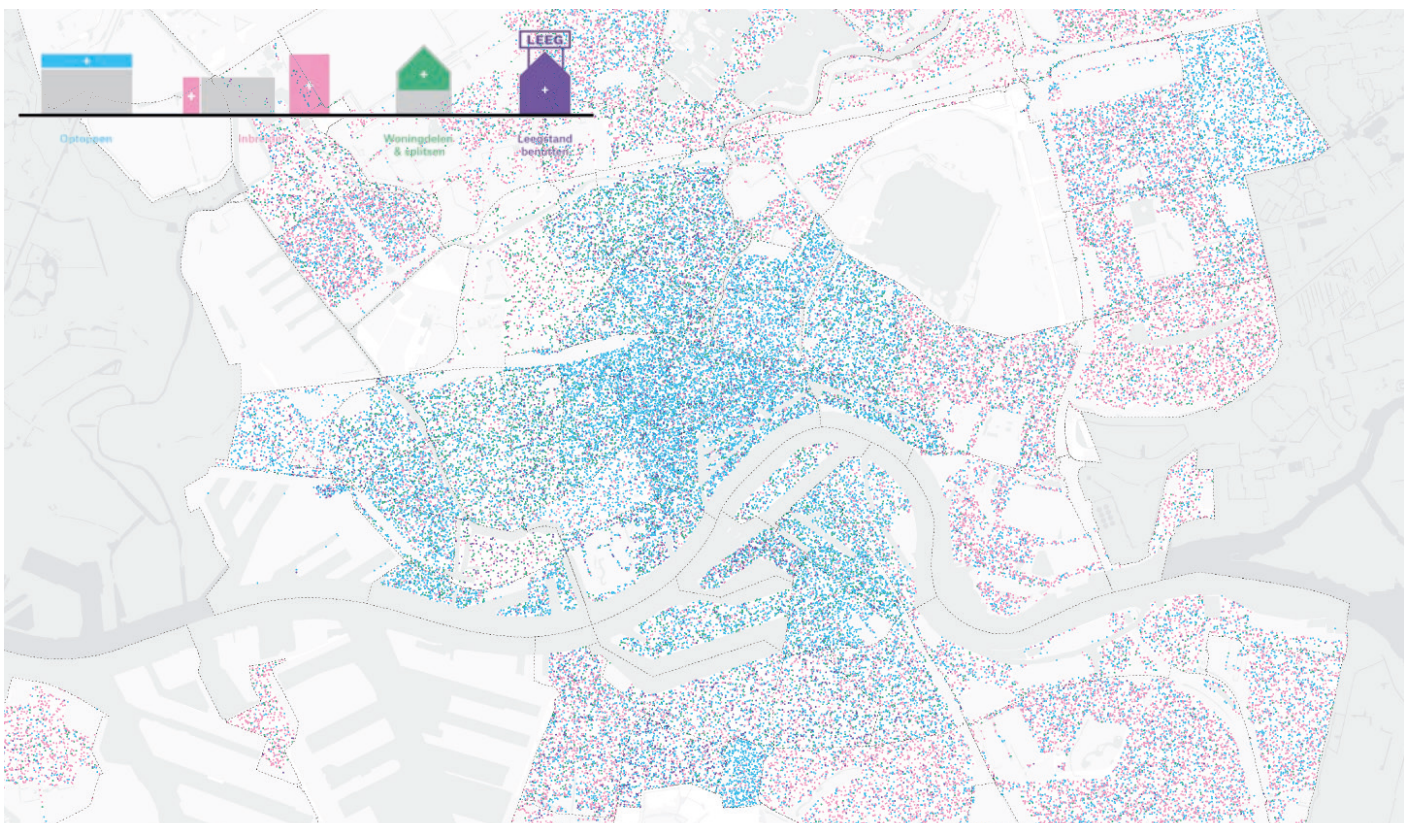
In 2025 werkten Platform Woonopgave en Vereniging Deltametropool, in opdracht van Gemeente Rotterdam en het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, aan Atlas van Mogelijkheden: een onderzoek naar de vraag hoe Rotterdam binnen de bestaande stad meer woonruimte kan creëren.

De atlas vertrekt vanuit een eenvoudige, maar urgente vraag: hoe kunnen bestaande gebouwen, buurten en onbenutte ruimte slimmer worden gebruikt? In plaats van de woonopgave alleen te benaderen vanuit nieuwbouw, brengt het onderzoek in beeld waar potentie ligt in de stad die er al is. Daarbij wordt gekeken naar strategieën als optoppen, inbreiden, woningdelen, woningsplitsen, transformatie en het benutten van leegstand.

De ontwikkelde methode laat niet alleen zien hoeveel woningen binnen de bestaande woningvoorraad kunnen worden toegevoegd, maar ook waar kansen liggen en hoe betrokken partijen kunnen beginnen. Op basis van data-analyse worden

de verschillende strategieën voor beter benutten gekoppeld aan de specifieke condities per buurt. Zo ontstaat inzicht in de plekken waar snel gestart kan worden, welke partijen daarvoor nodig zijn en welke koppelkansen er liggen met bredere stedelijke opgaven.

Per buurt onderzoekt de atlas hoe nieuwe woonruimte kan bijdragen aan verduurzaming, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en betaalbaarheid. Daarmee is Atlas van Mogelijkheden niet alleen een inventarisatie van woningaantallen, maar ook een uitnodiging om anders te kijken naar de bestaande stad. De resultaten worden in 2026 verder uitgewerkt en gepresenteerd in de vorm van een atlas en tentoonstelling.

Woonopgavescan

Samen met

Platform Woonopgave
Woonstad
Havensteder
Stebru
Gemeente Rotterdam
AIR

Looptijd

nov 2025 - heden

Projectteam

Hester Koelman
Gabriele Caradonna
Kirthan Shekar

In 2025 werkten Platform Woonopgave, Vereniging Deltametropool en Architectuur Instituut Rotterdam aan de ontwikkeling van de Woonopgave Scan: een methodiek die de woonopgave niet alleen benadert vanuit aantallen, maar vanuit maatschappelijke meerwaarde.

De scan vertrekt vanuit de constatering dat de wooncrisis niet los kan worden gezien van andere grote opgaven, zoals klimaatadaptatie, zorg, sociale ongelijkheid, mobiliteit, energie, biodiversiteit en de verduurzaming van de bestaande voorraad.

Juist omdat deze vraagstukken samenkomen in de leefomgeving, kan de woonopgave worden ingezet als hefboom voor bredere maatschappelijke winst.

In de casestudie Het Lage Land werd onderzocht hoe een wijk eerst maatschappelijk kan worden gelezen voordat de ruimtelijke woonopgave wordt gedefinieerd. Via indicatoren, een maatschappelijke diagnose en ruimtelijke strategieën brengt de scan in beeld waar kansen liggen, welke

ingrepen elkaar kunnen versterken en welke partijen nodig zijn om tot uitvoering te komen. Daarnaast is voor Het Lage Land een financiële matrix ontwikkeld. Daarmee is een methodiek opgesteld waarmee maatschappelijke meerwaarde wordt vertaald naar een tastbare geldwaarde. Zo wordt zichtbaar hoe een andere blik op de woonopgave kan leiden tot besparingen of een hoger rendement bij investeringen. Dit helpt om betere keuzes te maken en investeringsbeslissingen niet alleen op kosten, maar ook op maatschappelijke opbrengsten te baseren.

De aantallen woningen volgen daarbij niet als vertrekpunt, maar als resultaat van een integrale afweging. Met de Woonopgave Scan zetten de partners een stap richting een andere manier van werken: minder gestuurd door druk op snelheid en aantallen, en meer vanuit lange termijn waarde, leefkwaliteit en uitvoerbare coalities. Daarmee vormt het project een opmaat naar concrete pilots waarin wonen, ontwerp en maatschappelijke impact sterker met elkaar worden verbonden.

Blauwe zone

Samen met

Ministerie van VRO
Provincie Noord-Brabant
Provincie Zuid-Holland
Provincie Gelderland
Provincie Noord-Holland

Looptijd

jul 2025-heden

Projectteam

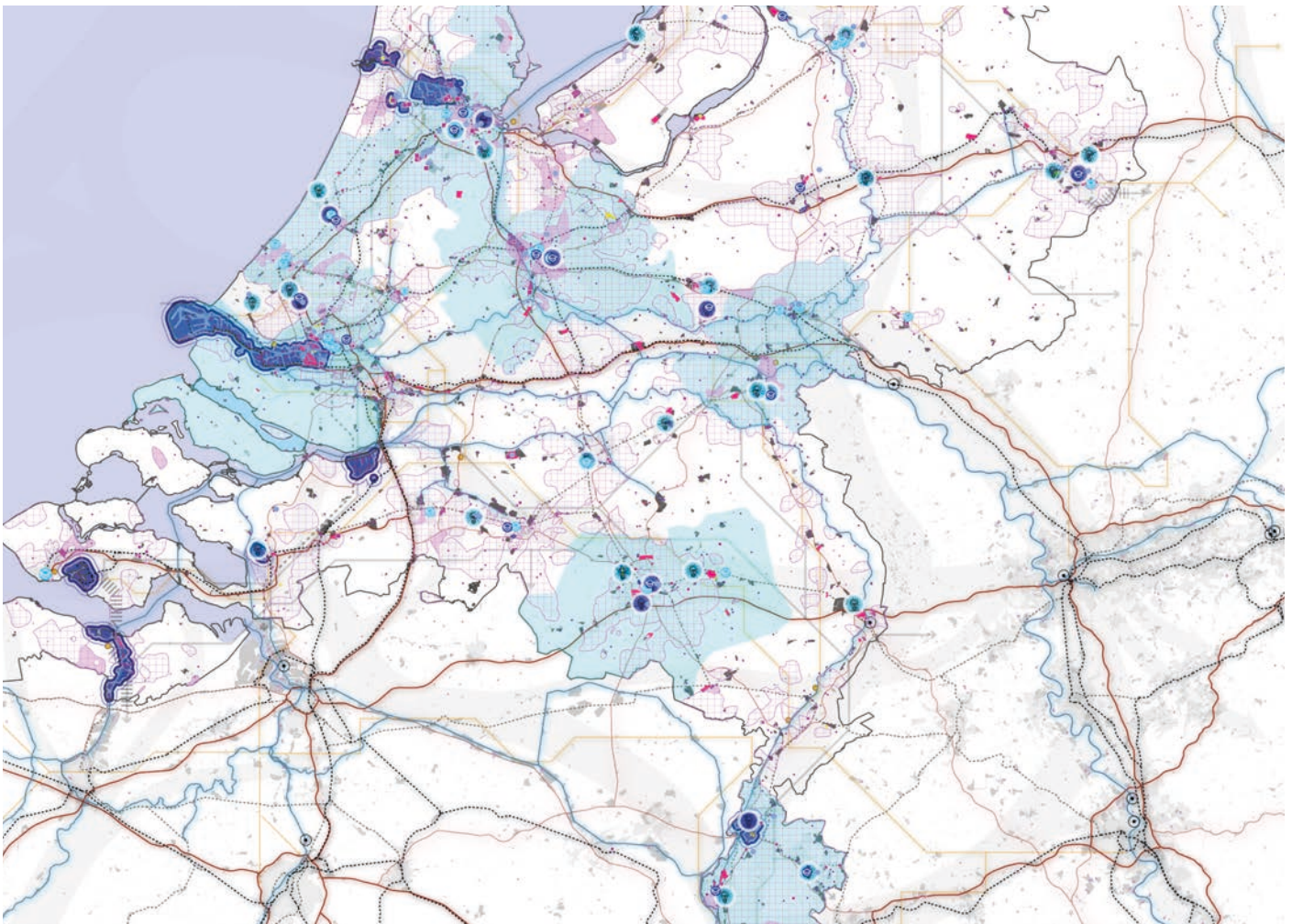
Rien van de Wall
Gabriele Caradonna

De Blauwe Zone vormde een proeftuin voor de vraag hoe Nederland zijn economie, watersysteem en leefomgeving toekomstbestendig kan inrichten. Tegen de achtergrond van Europese ambities rond strategische autonomie, veranderende wateropgaven en een groeiende aandacht voor brede welvaart onderzocht VDM hoe deze transitie ruimtelijk samenkomen.

In dit project werkte VDM aan de formulering van een prijsvraag voor ontwerp onderzoek. Het doel was om de Blauwe Zone te benaderen als een samenhangend systeem van werklocaties, infrastructuur, water, economie en leefkwaliteit. Verschillende

denkrichtingen onderzochten hoe strategische autonomie, water en brede welvaart op andere manieren ruimtelijk kunnen worden afgewogen. Zo werd zichtbaar waar spanningen ontstaan, waar systemen met elkaar schuren en welke keuzes op langere termijn robuust kunnen zijn.

De studie verkende onder meer de toekomst van economische ketens, circulaire maakindustrie, waterveiligheid, functiemenging en milieukwaliteit. Daarmee positioneert het project de Blauwe Zone als referentiekader voor ruimtelijk-economische keuzes in een fundamenteel veranderende economie — op regionale, nationale én Europese schaal.

Small Ports Resilient Delta

Samen met

TU Delft
Waterstudio.NL
IHS Erasmus,
Resilient Delta

Looptijd

jan 2024-heden

Projectteam

Alankrita Sakar
Samuel Hartman
Gabriele Caradonna

ACTIVITEIT

— Sediment and the City

27.06.2025 - 28.06.2025

panel discussions

samen met gemeente RAM, TU delft, TENT,
Port City Futures

Small Ports Resilient Delta onderzoekt de rol van kleine havens in de Nederlandse Delta en hun betekenis binnen grotere maritieme, stedelijke en regionale netwerken. Het project kijkt niet alleen naar wat een kleine haven precies is, maar ook naar de wisselwerking tussen haven en stad: economisch, sociaal, ruimtelijk en ecologisch. Via onderzoek, gesprekken, workshops en scenario-ontwikkeling brengt Small Ports Resilient Delta verschillende perspectieven samen. Havenautoriteiten, beleidsmakers, ondernemers, ontwerpers, bewoners en andere betrokkenen dragen bij aan een beter begrip van de huidige positie en mogelijke toekomst van kleine havens. Daarbij staan vragen centraal over klimaatverandering,

verstedelijking, regionale ontwikkeling en de veranderende betekenis van maritieme cultuur. VDM draagt binnen Small Ports Resilient Delta bij aan de coördinatie, strategische gesprekken en de ontwikkeling van de projectcatalogus. Deze catalogus bundelt definities, verhalen, scenario's en aanbevelingen en vormt daarmee een basis voor vervolgonderzoek, beleid en samenwerking. Zo maakt het project zichtbaar hoe kleine havens kunnen bijdragen aan een veerkrachtige en toekomstbestendige delta.

Next Generation Podium for the Eurodelta

Samen met

Eurodelta Alliance
TU Delft
Braun Urban
RWTH Aachen University

Looptijd

2021 - heden

Projectteam

Alankrita Sakar
Vera Kuipers
Eva Kuiper

Hoe kan de volgende generatie ruimtelijke denkers bijdragen aan de toekomst van de Eurodelta? Die vraag stond centraal tijdens de vierde editie van Next Generation Podium for Eurodelta, onderdeel van het Eurodelta Knowledge Platform.

Binnen dit programma bouwde VDM samen met partners verder aan een grensoverstijgend kennisnetwerk voor de Eurodelta. De opgaven in dit gebied zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bereikbaarheid, circulariteit en inclusieve ontwikkeling stoppen niet bij bestuurlijke grenzen. Ze vragen om samenwerking tussen steden, regio's, universiteiten, ontwerppraktijken en jonge professionals.

Via lunchlezingen, online werksessies en begeleide ontwerpteams werden academische kennis, praktijkervaring en frisse ontwerp vragen met elkaar verbonden.

Voor VDM laat dit programma zien hoe belangrijk het is om de volgende generatie actief te betrekken bij grensoverstijgende ruimtelijke vraagstukken. Juist hun perspectieven helpen om de Eurodelta niet als verzameling losse regio's te benaderen, maar als een samenhangende, veerkrachtige en gedeelde ruimte voor de toekomst.

ACTIVITEITEN

— Next Generation Podium 2025

10.02.2025 - 14.02.2025

Symposium

samen met ASSET, Gemeente Amsterdam,
METREX, Provincie Zuid-Holland, Den Haag,
Braun Urban, Interreg

Tijdens Next Generation Podium for Eurodelta 2025 werkten studenten, jonge onderzoekers, ontwerpers en planners aan toekomstperspectieven rond drie thema's: Circular Delta, Accessible Delta en Inclusive Delta.

economie en werk

internationaal

mobiliteit en verstedelijking

veren

AB

team uitje
Zeeuws Vla

Celebrating the Future
Amsterdam 2100

gov/met

Amsterdam
750 jaar

Transgression of
European Border
Regions

Next Generation
Podium 2025

Next
Generation
Podium for
Eurodelta

Ove
Gren

Bauhaus of
the Sea
Sails

Sediment
and the City

Panorama
Ukraine

Streekholder
Bijeenkomst

Brussels
Convening

De Europese
talenten van
de plek

IFHP

The Housing
Dilemma

Learning
Labs

Toel
at
Oo

Ambassade-
model

Small Ports
Resilient Delta

Blauwe zone

Lancering
Kennis en
Innovatieplatform

Stedelijke
snelwegen

Workshop ruimtelijke
kwaliteit A12

Nieuwe
Sleutel-
projecten

Afslaat
Meerwaarde

Transirede 2025

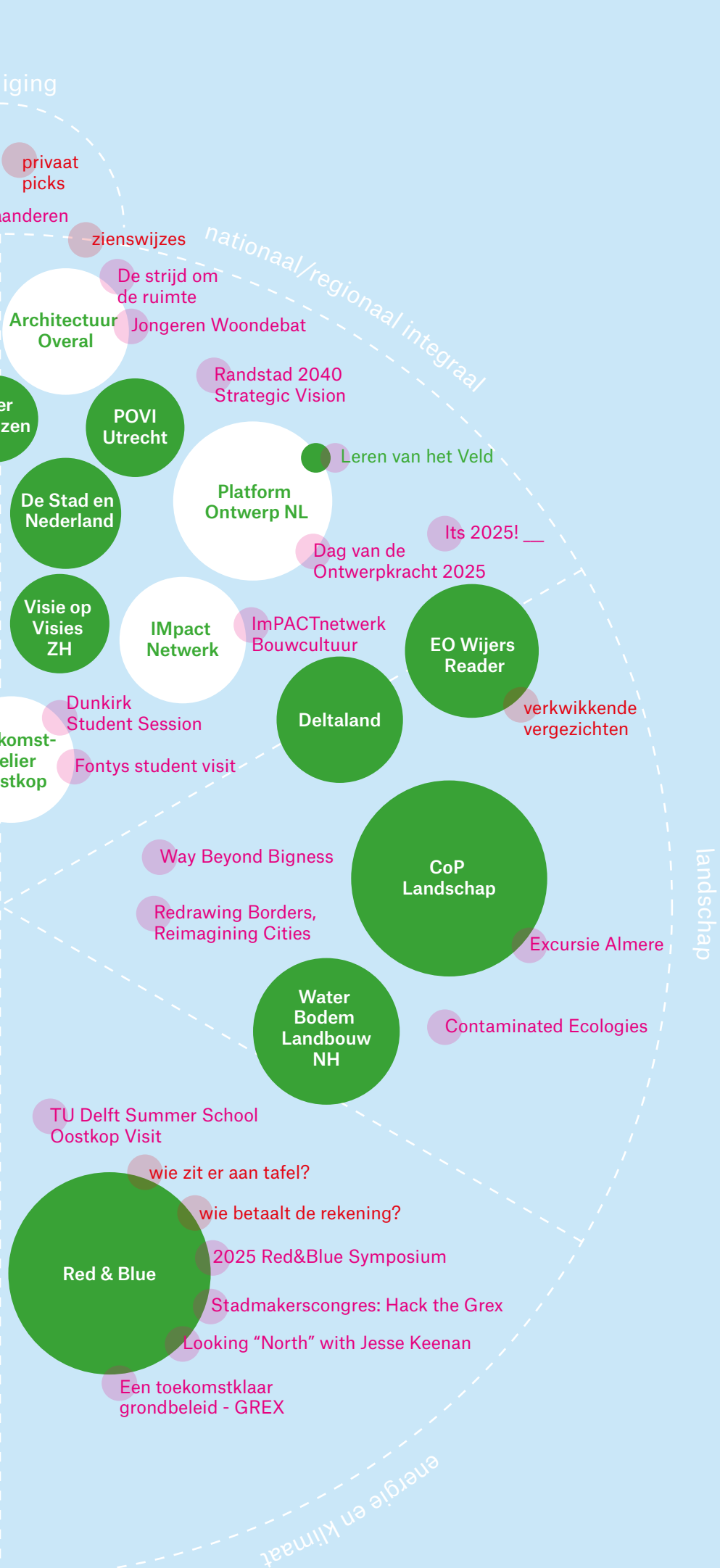
een pleidooi
voor nieuw
sleutelprojecten

Werkplaats
Industriële en
conceptuele
woningbouw

kickoff

Woonopgave-
scan

Atlas van
mogelijkheden

nationaal integraal ———
mobiliteit en verstedelijking ———

Samen met

TU Delft
Ministerie van IenW
Ministerie van VRO
SKG
Gemeente Den Haag
Gemeente Leidschendam-Voorburg
Gemeente Zoetermeer
Gemeente Rotterdam
Provincie Zuid-Holland
IABR
CLICKNL
Bright
Bura Urbanism
Goudappel Coffeng
Move Mobility
Taller Architects
Citymaker
Polyfern
West8
H+N+S
De Zwarte Hond
Venhoeven CS

Looptijd

maart 2023 - heden

Projectteam

Vera Kuipers
Rien van de Wall
Kirthan Shekar

Producten

Afslag Meerwaarde ➔

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Snelwegen verbinden steden, maar zijn in verstedelijkte gebieden ook barrières geworden: tussen wijken, landschappen, gezondheid, bereikbaarheid en woningbouwopgaven. Vanuit die spanning werkte het kennis- en innovatieplatform Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling (SSRO) verder aan een andere blik op infrastructuur: niet de weg als los systeem, maar de snelwegzone als gebied waar ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid, mobiliteit en brede welvaart samenkomen.

Met de publicatie Afslag Meerwaarde werd de methodiek verder aangescherpt. Via waardendiscussie, ontwerpend onderzoek en rekenen en tekenen wordt zichtbaar welke maatschappelijke en economische waarden kunnen ontstaan, en welke partijen daarbij een rol spelen. De A12 Den Haag-Zoetermeer en de A16-Oostflank Rotterdam vormden hiervoor de belangrijkste proeftuinen.

Vanaf juni kreeg het A12-traject een vervolg in de tweede fase. Via een open oproep werden drie

ontwerpteam geselecteerd voor het ontwerpend onderzoek stad x land x snelweg. Tijdens de kick-off op 2 oktober kwamen partners, gemeenten, TU Delft, het ministerie van IenW en de ontwerpteam samen om het proces te starten en een gedeelde taal voor de A12-zone te zoeken.

Kort daarna volgde in Entree Zoetermeer een waardenworkshop met overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bewonersinitiatieven. Aan thematische tafels werden kansen, knelpunten, belangen en mogelijke coalities verkend. De gesprekken lieten zien dat de snelwegzone alleen vanuit meerdere waarden en perspectieven begrepen kan worden.

Op 27 november kreeg SSRO met de formele lancering van het kennis- en innovatieplatform een landelijker podium. VRO en IenW bevestigden daar hun gezamenlijke ambitie om stedelijke snelwegzones te ontwikkelen tot plekken waar leefkwaliteit, bereikbaarheid en verstedelijking hand in hand gaan.

Met Afslag Meerwaarde maakte SSRO zichtbaar hoe stedelijke snelwegzones anders kunnen worden benaderd: niet als infrastructuur alleen, maar als plekken waar leefkwaliteit, bereikbaarheid, verdichting en brede welvaart samenkomen. De publicatie verbindt waardendiscussie, ontwerpend onderzoek en rekenen tot een waardevolle ontwikkelaanpak.

ACTIVITEIT

—Boekpresentatie 'Afslag meerwaarde'

17.04.2025

Bookpresentatie
samen met SKG, Leerstoel
Gebiedsontwikkeling, TU Delft -DIMI,
Ministerie van IenW

—Workshop ruimtelijke kwaliteit A12

09.10.2025

Werksessie
samen met TU Delft, Ministerie van
IenW, Gemeente Den Haag, Gemeente
Leidschendam-voorburg, Gemeente
Zoetermeer

—Formele lancering Kennis en innovatieplatform

27.11.2025

Debate
samen met TU Delft, Ministerie van
IenW, Gemeente Den Haag, Gemeente
Leidschendam-voorburg, Gemeente
Zoetermeer

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Het Grafisch Kennis- en Innovatieplatform Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling (GKI) richt zich op ruimtelijke en economische waarde van een innovatieve snelwegen in een stedelijke omgeving. Het platform gebruikt een integrale en innovatieve aanpak. Door intensieve samenwerking op stads- en regionale schaal en de potentiele ruimtelijke en economische waarde van een innovatieve snelwegen op een vast en flexibel platform voor een locatie. Het platform volgt de ontwikkelingsfase van de innovatie op en kan de ruimtelijke waarde van een innovatieve snelwegen op een vast en flexibel platform voor een locatie.

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Grafisch Kennis- en Innovatieplatform

Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ontwikkeling

landschap ———
nationaal integraal ———

Samen met
Provincie Noord-Holland

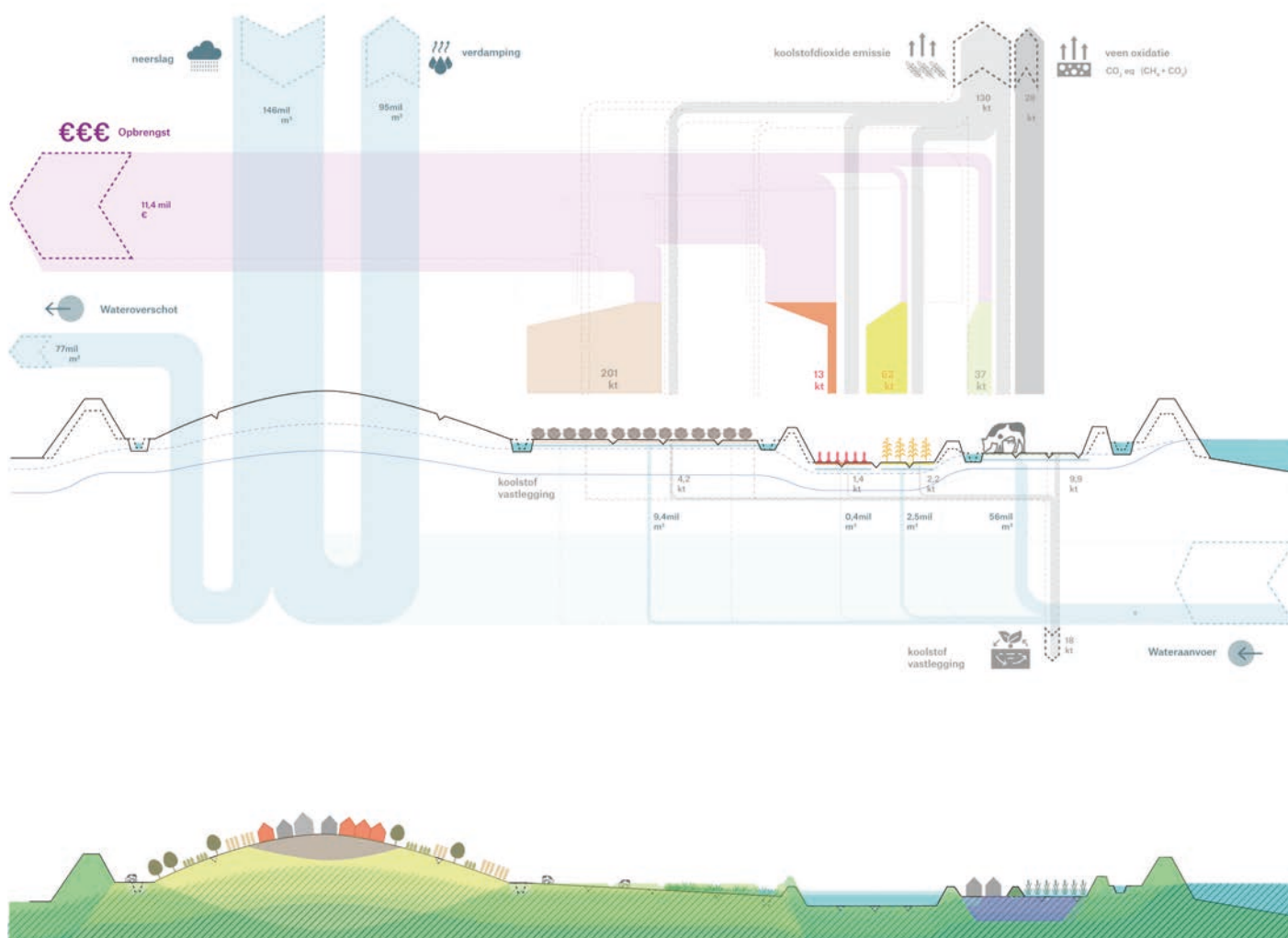
Looptijd
jan 2025 - heden

Projectteam
David de Boer
Hester Koelman
Kirthan Shekar

Water Bodem Landbouw Noord-Holland

De nieuwe sector water, bodem en landbouw van de provincie Noord-Holland was niet alleen een integratie van voorheen meer gescheiden thema's, maar de sector startte ook nog eens bij het wegvallen van het NPLG. Vereniging Deltametropool werkte samen met de sector om nieuwe perspectieven en methodes te ontwikkelen voor meer balans tussen water en bodem enerzijds, en agrarisch landgebruik anderzijds. We verkenden scenario's van veenweides, bollenvelden en tuinbouw-gebieden, aan de hand

van een nadruk op landgebruik of een natuurlijk functionerend bodem- en watersysteem. Ook rekenden we aan de scenario's in het kader van de externalisatie van effecten. In het verlengde van de provinciale omgevingsvisie zorgen we zo voor meer grip op de keuzes die gemaakt moeten worden. Om de complexe samenhang tussen beleidsdoelen, externalisatie, ruimtelijke keuzes en dilemma's inzichtelijk en bespreekbaar te maken, werken we dit project uit in de vorm van een 'serious game'.

landschap ———
nationaal integraal ———

Community of Practice Landschap

Samen met

Staatsbosbeheer
CRa
Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
Provincie Utrecht
Provincie Noord-Brabant
Provincie Zuid-Holland
Metropoolregio Amsterdam

Projectteam

David de Boer
Floor Schepel

Looptijd

jan 2024-heden

De Community of Practice: Metropolitaan Landschap heeft zich afgelopen jaar gericht op de complexiteit rondom grootschalige woningbouw. Met een ruimtelijk onderzoek, dat begon bij het ruimtelijk inventariseren van woningbouwplannen in de 21 grootschalige woningbouwgebieden, beschouwen we de verhouding tussen de woningbouwopgave en de groenopgave die daar daarmee gepaard gaat. Aan de hand van kwantitatieve richtlijnen voor de koppeling van de twee maakten we

een methode om in gesprek te gaan over hoe en of we het metropolitaan groen kunnen laten meegroeien met ongeveer 600.000 nieuw te bouwen woningen. Dit gesprek voerden we tijdens de werkconferentie De Groene Golf op 10 maart in Den Haag. De ruimtelijke analyse van de verhouding van de groenopgave en daarbij behorende thema's zal tegen de zomer worden gepubliceerd in de vorm van een atlas.

ACTIVITEIT

—CoP Excursie Almere: Alle zeilen bij voor het Weerwater!

03.04.2025

Excursie

samen met gemeente Almere, Aeres

Samen met

NWO
TU Delft
VU Amsterdam
Wageningen University and Research
Universiteit Utrecht
Rotterdam University of Applied Sciences
Maastricht University
AMS Institute

Looptijd

Augustus 2022 - heden

Projectteam

Paul Gerretsen
Vera Kuipers
Samuel Hartman

Producten

Wie zit er aan tafel? ➔
Wie betaalt de rekening? ➔

Website

Red&Blue ➔

Red&Blue

Klimatrisico's zijn steeds minder een abstract toekomstbeeld en steeds meer een concrete opgave voor gebiedsontwikkeling, grondbeleid en vastgoed. Binnen Red&Blue werkte Vereniging Deltametropool verder aan de vertaling van die risico's en mogelijke oplossingen naar ruimtelijke, financiële en bestuurlijke keuzes. Het programma bracht onderzoekers, overheden, ontwerpers, ontwikkelaars en financiële partijen samen rond de vraag hoe de Nederlandse delta leefbaar, betaalbaar en klimaatbestendig kan blijven.

Het jaar stond in het teken van verdieping én verbreding. Tijdens de Red&Blue Labs werd gewerkt aan buitendijkse gebiedsontwikkeling, stedelijke casussen en nieuwe vormen van samenwerking tussen wetenschap en praktijk. Ook verscheen het thematische rapport *Wie zit er aan tafel*, over samenwerking in een gebouwde omgeving die steeds sterker onder druk staat door klimaatverandering.

Daarnaast bracht Red&Blue het gesprek nadrukkelijk naar buiten. Tijdens de Rotterdam Architectuur Maand organiseerden AIR, Vereniging Deltametropool en Red&Blue de dialoog *Een toekomst klaar grondbeleid*, over de vraag hoe klimaatadaptatie beter kan worden meegenomen in grondbeleid en GREX-systematiek. In oktober volgden een boekpresentatie met Jesse Keenan en het jaarlijkse Red&Blue Symposium, waar de relatie tussen waterveiligheid, woningbouw, verzekeraarheid, governance en gebiedsontwikkeling centraal stond. Later dat jaar werd deze lijn doorgezet tijdens het Stadmakerscongres met de workshop *Hack the GREX*.

Zo groeide Red&Blue verder als kennisnetwerk én als publieke werkplaats: een plek waar onderzoek, beleid en praktijk elkaar vinden om samen te bouwen aan een veerkrachtige delta.

Met de publicaties *'Wie zit er aan tafel?'* en *'Wie betaalt de rekening?'* bracht Red&Blue de kennis uit het onderzoeksprogramma verder naar buiten. De rapporten bundelen inzichten, interviews en praktijkvoorbeelden over klimaatadaptatie in een veranderende gebouwde omgeving. Ze laten zien dat de opgave niet alleen technisch is, maar ook bestuurlijk en financieel: wie beslist mee, wie draagt verantwoordelijkheid en hoe verdelen we de kosten van een klimaatbestendige delta?

ACTIVITEITEN

— Een toekomstklaar grondbeleid GREX

13.06.2025
Dialoog
samen met AIR, University Utrecht

— Looking "North" with Jesse Keenan

09.10.2025
Bookpresentatie
samen met TU Delft

— Red&Blue Symposium 2025

10.10.2025
symposium
samen met SKG, TU Delft, Resilient Delta

— Stadmakerscongres - Hack the Grex

14.11.2025
Workshop
samen met AIR

Platform Ontwerp NL ↗

Platform Ontwerp NL

Platform Ontwerp NL werkt aan het versterken van de rol van ontwerpkracht bij de grote ruimtelijke opgaven van Nederland. Het platform brengt partners uit het ontwerpveld, kennisinstellingen en opdrachtgevers samen om kennis te delen, resultaten van ontwerpend onderzoek te duiden en de meerwaarde van ontwerp beter te verbinden aan beleid en praktijk.

Vereniging Deltametropool droeg als partner bij aan deze gezamenlijke agenda. Binnen het platform werkten we mee aan het verzamelen, analyseren en agenderen van ontwerpend onderzoek uit de afgelopen jaren. Daarbij stond de vraag centraal wat ontwerp kan betekenen als instrument voor visievorming, samenwerking en besluitvorming. Niet alleen de uitkomsten van ontwerpverkenningen kwamen aan bod, maar ook de werkwijzen, condities en samenwerkingen die bepalen of onderzoek daadwerkelijk doorwerkt.

Een belangrijk onderdeel was het traject Ontwerpen aan onze toekomst – Leren van het veld, waarin betekenisvolle ontwerpverkenningen uit de periode 2015–2025 werden verzameld en verdiept. De inzichten uit dit traject vormen de basis voor verdere kennisdeling met ontwerpers, opdrachtgevers en overheden.

Ook tijdens de Dag van de Ontwerpkracht 2025 kwamen de lijnen van het platform samen. Vereniging Deltametropool leverde hieraan een inhoudelijke bijdrage met sessies waarin werd gereflecteerd op de positie van ontwerp in de grote verbouwing van Nederland. Zo bleef Platform Ontwerp NL in 2025 een plek waar het veld niet alleen terugkijkt op wat ontwerpend onderzoek heeft opgeleverd, maar ook vooruitkijkt naar hoe ontwerpkracht sterker kan worden ingezet voor de opgaven van morgen.

ACTIVITEITEN

—Dag van de Ontwerpkracht 2025: Onze Plek
03.07.2025 / Den Haag
workshop

—Dag van de Ontwerpkracht 2025:
De Waardenmarkt
03.07.2025 / Den Haag
workshop

— Kennisdag Leren van het Veld
16.10.2025 / Rotterdam
symposium

Werkplaats Industriële en Conceptuele Woningbouw

verstedelijking —

Samen met
Platform Ontwerp NL
Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
Ministrie van VRO

Looptijd
okt 2025 - heden

Projectteam
Vera Kuipers
Eva Kuiper

ACTIVITEIT

— **Kickoff Werkplaats**
16.10.2025/ Rotterdam
Werkplaats
samen met Bouwcampus

Hoe zorgen we ervoor dat industriële en conceptuele woningbouw niet alleen sneller, maar ook beter wordt? Die vraag stond centraal in de Werkplaats Industriële en Conceptuele Woningbouw, waaraan VDM in 2025 bijdroeg.

Industriële en conceptuele bouw speelt een steeds grotere rol in de Nederlandse woningbouwopgave. Tegelijkertijd ontstaan in de praktijk spanningen tussen snelheid en kwaliteit, standaardisatie en maatwerk, efficiënte bouwprocessen en goede lokale inpassing. Gemeentelijke ruimtelijke kaders, bouwconcepten en samenwerkingsprocessen sluiten nog niet altijd goed op elkaar aan.

De Werkplaats is een initiatief van Platform Ontwerp NL, in samenwerking met de

Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, Vereniging Deltametropool en partners binnen het Innovatie- en Opschalingsprogramma Woningbouw van het ministerie van VRO. Vanaf het najaar van 2025 kwamen gemeenten, corporaties, ontwikkelaars, ontwerpers en bouwers samen om aan concrete locaties en actuele projecten te werken.

Voor VDM sluit dit aan bij de bredere inzet om ontwerpkracht steviger te verbinden aan ruimtelijke keuzes. Door samen te werken aan opdrachtgeverschap, ruimtelijke kaders, kennisdeling en opschaling ontstaat ruimte om industriële woningbouw niet alleen efficiënter, maar ook zorgvuldiger te maken: passend bij de plek, de opgave en de kwaliteit van de leefomgeving.

nationaal integraal ———

Samen met

Platform Ontwerp NL
Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
NVTL
BNSP
BNI
BNA
Koninklijke NLingenieurs

Looptijd

aug 2025 - heden

Projectteam

David de Boer
Floor Schepel
Rosa van Heel

ACTIVITEIT

—Leren van het Veld

16.10.2025/ Rotterdam
Symposium
samen met Platform Ontwerp NL en
CLICK NL

Leren van het Veld

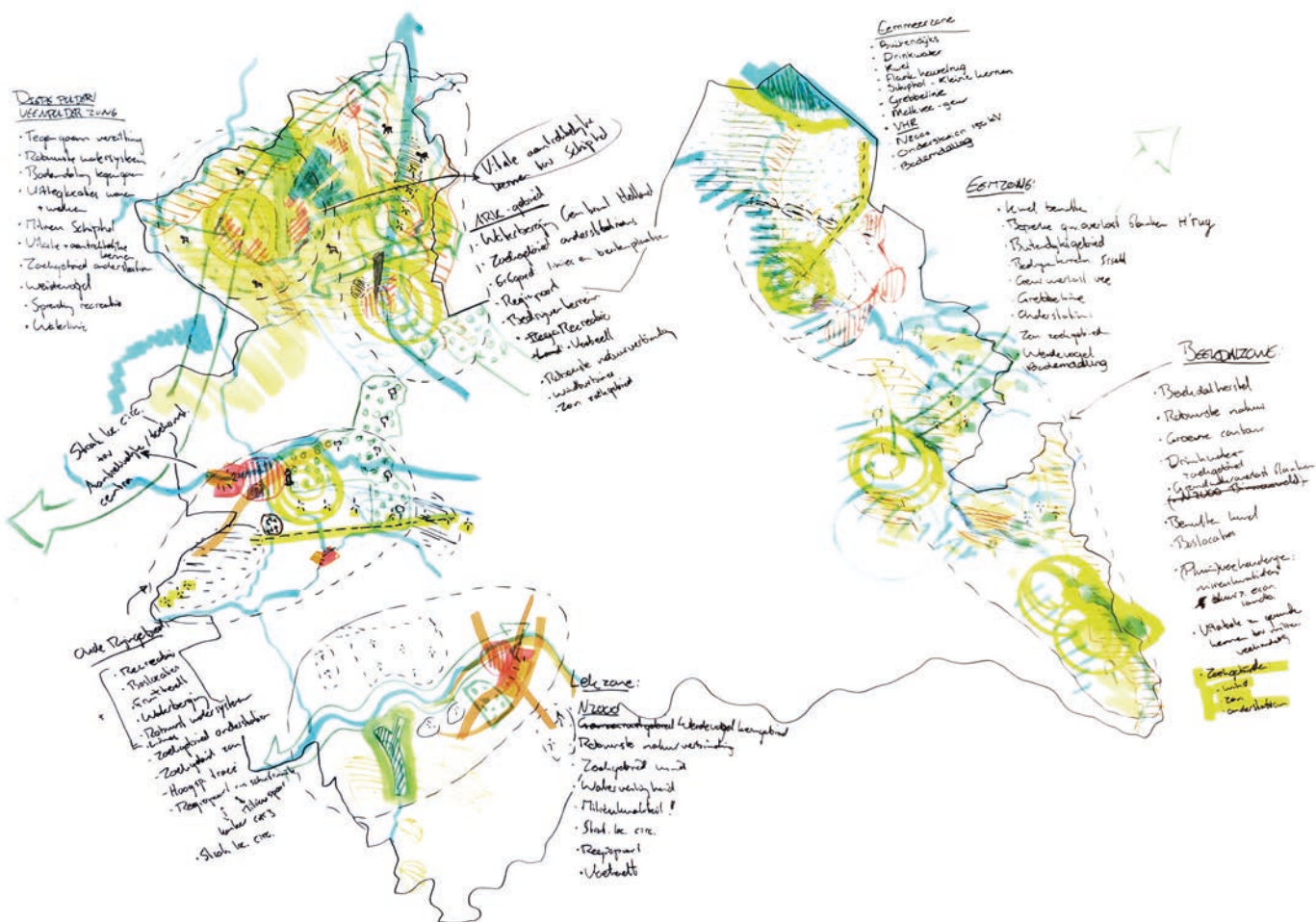
Binnen Ontwerpen aan onze toekomst – Leren van het veld droeg Vereniging Deltametropool bij aan het in kaart brengen en duiden van tien jaar ontwerpend onderzoek in Nederland. Het project, opgezet vanuit Platform Ontwerp NL met partners, onderzoekt hoe ontwerp tussen 2015 en 2025 is ingezet bij grote ruimtelijke opgaven, van energietransitie en woningbouw tot mobiliteit, klimaat en sociale ongelijkheid.

Voor VDM sluit dit direct aan bij onze inzet om ontwerpkracht beter te positioneren binnen ruimtelijke ordening en integrale planvorming. Via een open oproep werden projecten uit het veld verzameld. Daaruit zijn vijftig voorbeeldprojecten geselecteerd voor verdiepende analyse, met aandacht voor methoden, schaalniveaus,

samenwerking, eigenaarschap, financiering en doorwerking.

Een belangrijk moment was de kennisdag in het Nieuwe Instituut, waar meer dan honderd ontwerpers en onderzoekers samenkwamen. In keynotes, eerste bevindingen en panelgesprekken werd besproken hoe ontwerpend onderzoek kan schakelen tussen systeem en plek, tussen lange termijn en concrete praktijk.

Zo brengt VDM de kennis uit tien jaar ontwerpend onderzoek verder: van losse projecten en praktijkervaringen naar gedeelde lessen voor ontwerpers, opdrachtgevers en beleidsmakers. De publicatie verschijnt in 2026.

nationaal integraal —

POVI Utrecht

Samen met
Provincie Utrecht

Looptijd
mei 2025-heden

Projectteam
Hester Koelman
Rosa van Heel

In 2025 ondersteunde Vereniging Deltametropool de provincie Utrecht bij de gebiedsgerichte uitwerking van de wijziging van de Omgevingsvisie. Aanleiding was de behoefte om provinciale opgaven niet alleen thematisch, maar ook vanuit de kwaliteiten en draagkracht van specifieke gebieden te benaderen. Want niet alles kan overal.

Via interne gebiedsateliers, werksessies met samenwerkingspartners, bestuurlijke gesprekken en een sessie met Provinciale Staten werden zes gebieden onderzocht: het Groene Hart, Eemland, de Utrechtse Heuvelrug, de Kromme Rijnzone en het Eiland van Schalkwijk, de Gelderse Vallei en het Stedelijk Netwerk.

Met een ontwerpende aanpak bracht VDM per gebied de stapeling van opgaven, kansen en spanningen in beeld. Daarbij ging het onder meer over water en bodem, landbouw, natuur, energie, verstedelijking, recreatie en mobiliteit. Door gezamenlijk te werken op kaarten werd zichtbaar welke opgaven goed te combineren zijn, waar het schuurt en waar scherpe keuzes nodig zijn.

De opbrengsten zijn verwerkt in de gebiedstegels van de Ontwerpwijziging Omgevingsvisie en gebundeld in een inspiratiedocument voor het vervolg. Het traject laat zien hoe ontwerpend en gebiedsgericht werken kan helpen om complexe ruimtelijke keuzes beter te begrijpen, te verbeelden en bespreekbaar te maken.

Visie op visies Zuid-Holland

Samen met

Provincie Zuid-Holland

Looptijd

nov 2025 - heden

Projectteam

Samuel Hartman
Kirthan Shekar
Rosa van Heel
Floor Schepel

In 2025 startte Vereniging Deltametropool, in opdracht van de Provincie Zuid-Holland, met Visie op visies: een analyse van de omgevingsvisies van gemeenten binnen de provincie en de omgevingsvisie van de Provincie Zuid-Holland zelf. Zuid-Holland telt 50 gemeenten die sterk van elkaar verschillen in ligging, schaal, verstedelijking, economie en bestuurlijke ambities. Juist daardoor is het waardevol om beter te begrijpen waar gemeentelijke visies elkaar en de visie van de provincie raken, aanvullen of juist uiteenlopen.

VDM ontwikkelde hiervoor een transparante en herhaalbare

analysemethode waarmee omgevingsvisies op ruimtelijke thema's kunnen worden vergeleken. Daarbij is gekeken naar de inhoudelijke positie van gemeenten én naar de mate waarin ambities al ruimtelijk zijn uitgewerkt voor 23 uiteenlopende thema's.

Het project leverde kaarten, visualisaties en een interactieve analyse-Excel op. Daarmee vormt Visie op visies een gespreksstarter voor provincie, regio's en gemeenten: niet als definitief oordeel, maar als instrument om verschillen, overeenkomsten en mogelijke vervolgesprekken scherp in beeld te brengen.

Over Grenzen

Samen met

Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
Rosa Stapel
Marieke Francke

Looptijd

nov 2025 - heden

Projectteam

Samuel Hartman

In 2025 ging de vervolgfase van de Open Oproep Over Grenzen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie van start. Binnen dit programma werken dertien ontwerp- en onderzoeksprojecten aan ruimtelijke, maatschappelijke en ecologische vraagstukken die zich niet laten beperken door bestuurlijke, nationale of conceptuele grenzen. Van de Doggersbank en de Noordzee tot grensregio's in Zeeland, Limburg en Overijssel: de projecten onderzoeken nieuwe vormen van samenwerking rond mobiliteit, landschap, wonen, ecologie en regionale ontwikkeling.

Vereniging Deltametropool kreeg de opdracht om de onderlinge uitwisseling tussen de projecten te versterken en te werken aan een blijvende praktijkgemeenschap. In 2025 lag de focus op het verbinden van projectteams, het zichtbaar maken van kennis, het laten 'landen' van de projecten en het leggen van de basis voor de Over Grenzen — Impact Community. Daarnaast werd gestart met de ontwikkeling van een online database waarin de projecten worden samengebracht en waarin ook andere initiatieven uit en rond grensregio's een plek kunnen krijgen.

de vereniging —

Vereniging Deltametropool is een onafhankelijke vereniging voor metropolitane ontwikkeling in Nederland en de Eurodelta. Al ruim vijftientig jaar initiëren we ontwerpend onderzoek, delen we kennis en brengen we bestuurders, beleidsmakers, ontwerpers, onderzoekers, maatschappelijke organisaties en private partijen bij elkaar rond de grote ruimtelijke opgaven van deze tijd.

We werken aan vraagstukken die verder reiken dan één gemeente, regio of sector. Wonen, water, energie, mobiliteit, landschap, economie en klimaatadaptatie vragen om samenhang, langetermijndenken en een schaalniveau waarop verbanden zichtbaar worden. Daarom kijkt VDM altijd vanuit het grotere perspectief: de zich ontwikkelende metropool, Nederland als delta en de Eurodelta als internationale context.

De vereniging is zowel denktank, opiniemaker, als samenwerkingsplatform. We ontwikkelen eigen onderzoek, coördineren projecten, adviseren netwerkpartners en organiseren debat. Onze relevantie ontleen we aan de combinatie van scherpe inhoud en een breed, gelaagd netwerk van leden en partners. Zo verbinden we ideeën met praktijk en agenderen we ruimtelijke keuzes die nodig zijn voor een gezonde, groene en toekomstbestendige leefomgeving.

Onze projecten richten zich op onder meer (binnen)stedelijke ontwikkeling, energietransitie en klimaat, economische weerbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit, landschap en de versterking van de Eurodelta. Vaak zijn ze integrerend van aard: juist waar opgaven elkaar raken, begint het werk van de vereniging.

Vereniging Deltametropool in 't kort

Vereniging Deltametropool is:

- Een **onafhankelijke vereniging** van professionals, overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, met als missie om metropolitane ontwikkeling in Nederland in internationaal perspectief te agenderen en versterken.
- Een **denktank** voor de ontwikkeling van stad en land, met aandacht voor innovatieve inzichten, ontwerpend onderzoek en nieuwe praktijken. Wij agenderen, adviseren, publiceren en brengen ideeën verder.
- Een **open platform en netwerk** voor opinie, debat en samenwerking, waarin leden en partners elkaar ontmoeten rond urgente ruimtelijke vraagstukken.
- Een **bestuurlijke vrijplaats** waar nieuwe visies, ideeën en mogelijkheden tot samenwerking kunnen worden verkend buiten de gebruikelijke institutionele kaders.
- Een **onderzoeksgroep** met een brede praktijk: van ontwerpend onderzoek, deskresearch en data-analyse tot internationaal vergelijkend onderzoek, publicaties, kaarten, programma's en bijeenkomsten.

Samen vormen deze rollen de kracht van de vereniging: we verbinden inhoud, netwerk en verbeeldingskracht om ruimtelijke opgaven bespreekbaar, voorstelbaar en uitvoerbaar te maken.

onafhankelijk ontwerpend onderzoek

Onafhankelijk ontwerpend onderzoek vormt de kern van het werk van Vereniging Deltametropool. We onderzoeken vraagstukken die raken aan de groeiende metropoolgebieden in Nederland en de Eurodelta. Daarbij kijken we naar kansen en uitdagingen met een grootstedelijk, interregionaal, nationaal of internationaal karakter.

Ontwerpend onderzoek helpt om complexe opgaven hanteerbaar te maken. Door te tekenen, te rekenen, te vergelijken en te verbeelden worden verbanden zichtbaar die in sectorale benaderingen vaak verborgen blijven. Het maakt belangen bespreekbaar, laat alternatieven zien en helpt om keuzes beter te onderbouwen.

Onze projecten zijn bestuurlijk verankerd, op kennis gebaseerd en gericht op beweging. Ze brengen partijen samen rond gedeelde vragen, maar laten ook zien waar het schuurt. Juist in die spanning ontstaat ruimte voor nieuwe inzichten en handelingsperspectieven.

Als onafhankelijke vereniging kan VDM vrij denken, kritisch bevragen en nieuwe richtingen verkennen. Daarmee dragen we bij aan ruimtelijke kwaliteit, betere besluitvorming en een toekomstbestendige ontwikkeling van Nederland en de Eurodelta.

vrijplaats

Vereniging Deltametropool is een vrijplaats voor ideeënontwikkeling, scherpe discussie en nieuwe samenwerking. We bieden ruimte om buiten de gebruikelijke kaders na te denken over de toekomst van de Nederland en de grote ruimtelijke transitie die daarop afkomen.

In onze bijeenkomsten, debatten, werksessies en programma's brengen we leden, bestuurders, beleidsmakers, ontwerpers, onderzoekers en partners met elkaar in gesprek. Niet om vrijblijvende vergezichten te produceren, maar om ruimtelijke vragen scherper te stellen en nieuwe netwerken mogelijk te maken.

De vereniging organiseert die vrije ruimte op verschillende plekken: in besloten werksessies, publieke programma's, congressen, bijeenkomsten en internationale uitwisselingen. Daar kunnen ideeën worden getest, belangen worden gedeeld en perspectieven worden aangescherpt.

Als vrijplaats is VDM tegelijk kritisch en constructief. We zoeken de spanning op waar dat nodig is, maar altijd met het doel om verder te komen: richting geven aan de grote verbouwing van Nederland en het versterken van de metropolitane ontwikkeling in de Eurodelta.

De vereniging en haar leden

De leden vormen de basis van Vereniging Deltametropool. Ons ledenbestand bestaat uit vertegenwoordigers van overheden, kennisinstellingen, ontwerp- en adviesbureaus, maatschappelijke organisaties, publieke belangengroepen, bedrijven, professionals en particulieren. Samen brengen zij kennis, ervaring en verschillende perspectieven in rond de grote ruimtelijke opgaven van Nederland en de Eurodelta.

Voor onze leden is VDM een netwerkorganisatie, kennisplatform en vrijplaats voor gesprek. Een plek waar ideeën kunnen worden gedeeld, waar nieuwe samenwerkingen ontstaan en waar ruimtelijke vraagstukken vanuit meerdere invalshoeken worden verkend. Juist de betrokkenheid van leden maakt het mogelijk om onafhankelijk te blijven werken aan ontwerpend onderzoek, debat en agendering.

Het lidmaatschap van de vereniging is onderverdeeld in drie categorieën: institutioneel, professioneel en particulier. Via de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) denken leden mee over de koers van de vereniging en houden zij mede richting aan het werk dat we doen.

Zo zijn leden niet alleen ons netwerk, maar ook ons draagvlak. Zij maken het mogelijk dat Vereniging Deltametropool onafhankelijk kan blijven agenderen, verbinden en verbeelden.

In 2025 had Vereniging Deltametropool de volgende leden:

institutioneel —

Provincie Flevoland
Provincie Utrecht
Provincie Noord-Holland
Provincie Gelderland
Provincie Zuid-Holland
Gemeente Delft
Gemeente Breda
Gemeente Den Haag
Gemeente Amsterdam
Rijksuniversiteit Groningen
Staatsbosbeheer
Het Nieuwe Instituut
APPM
BPD Ontwikkeling

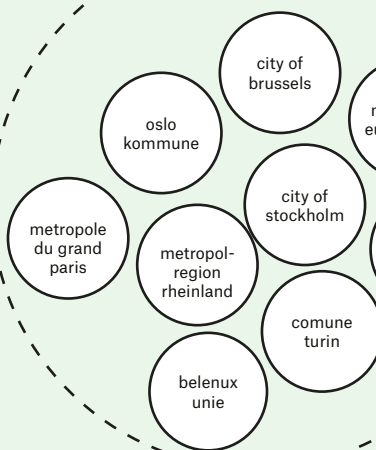
professioneel —

Generation.Energy
CLC Company
JAM*architecten
Cityförster
DS Landschapsarchitecten
STUDIOpnt
One Architecture
KCAP
Bright
De Zwarte Hond

particulier —

34 particuliere leden
2 studentleden

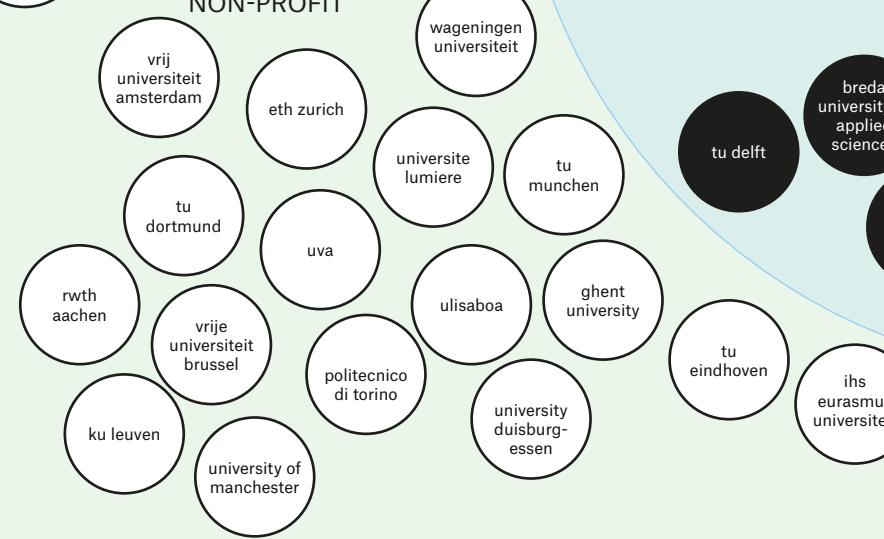
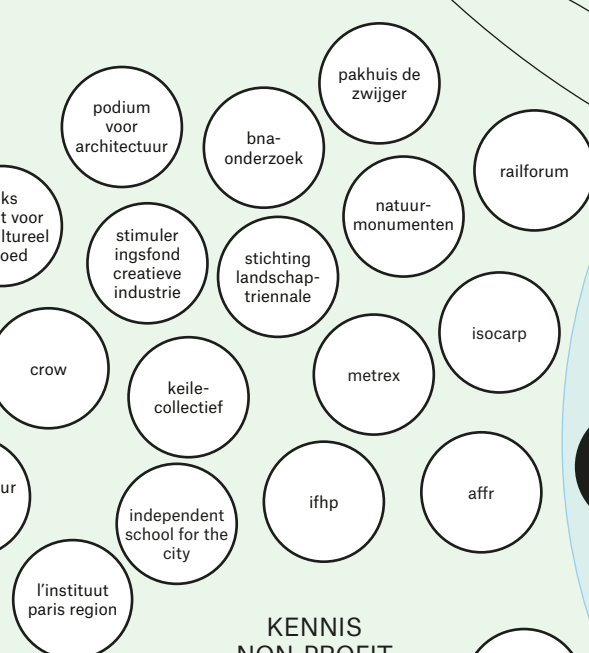
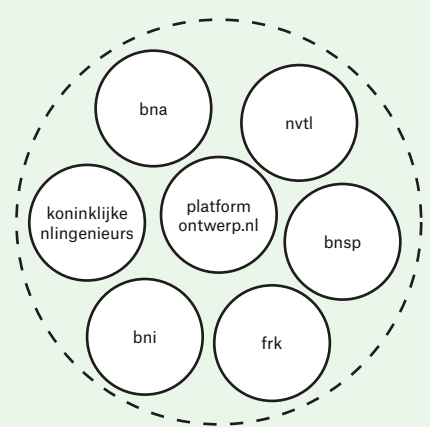
PUBLIEK

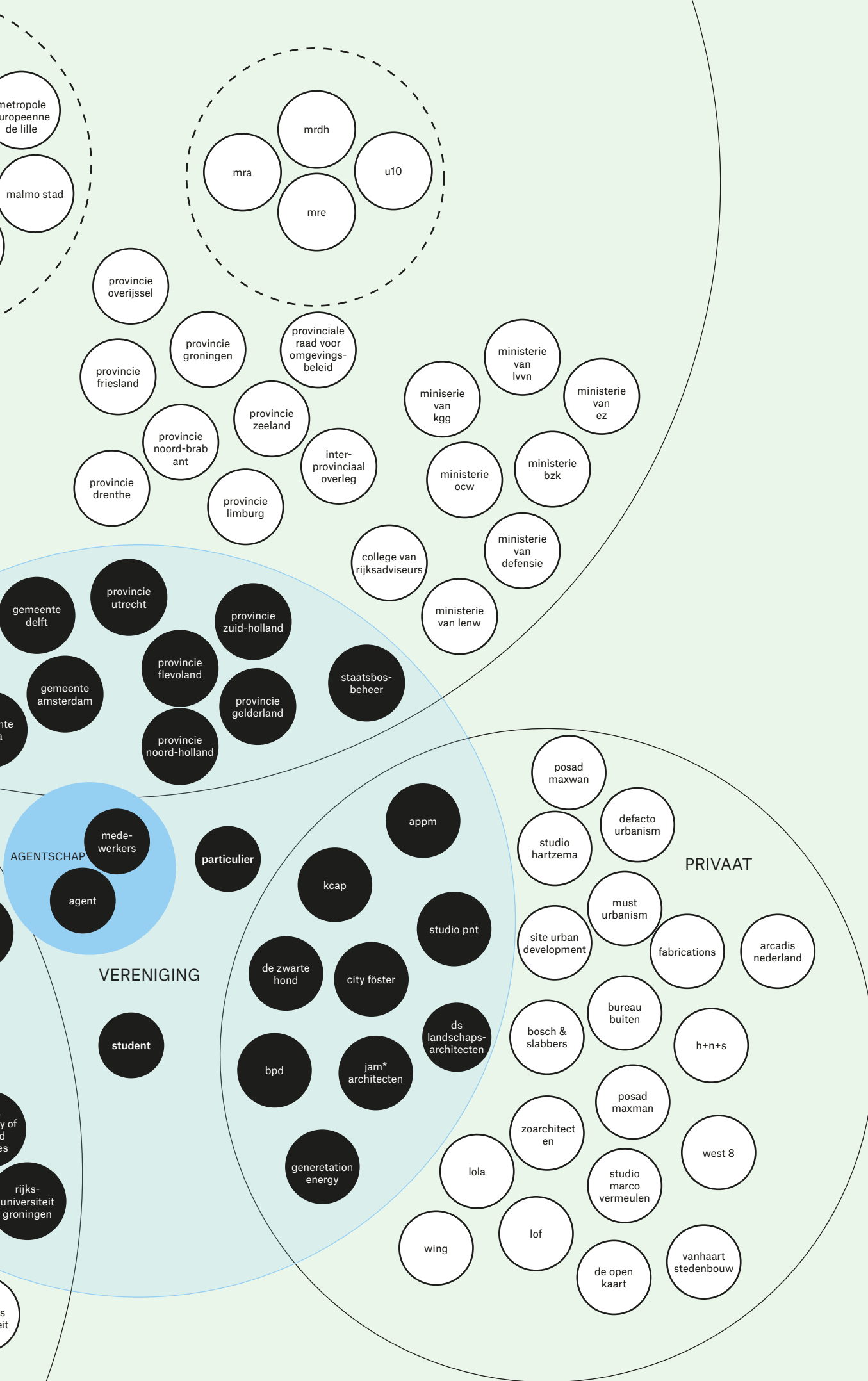

gemeente den haag

gemeente breda

KENNIS NON-PROFIT

De vereniging en haar Agentschap

Het agentschap vormt de dagelijkse kern van Vereniging Deltametropool. Het team bestaat uit de agent, projectleiders, onderzoekers, ontwerpers en medewerkers op het gebied van communicatie, programma, organisatie en bedrijfsvoering. Samen werken zij aan de projecten, publicaties, bijeenkomsten en samenwerkingen waarmee de vereniging haar inhoudelijke agenda vormgeeft en haar netwerk activeert.

Binnen het agentschap komen inhoud, organisatie en netwerk dagelijks samen. De agent geeft richting aan de inhoudelijke koers van de vereniging, bewaakt de verbinding met bestuur, leden en partners en vertegenwoordigt VDM in het bredere ruimtelijke debat. Projectleiders ontwikkelen en begeleiden ontwerpend onderzoek, bouwen aan samenwerkingen met leden en partners en vertalen complexe ruimtelijke opgaven naar gesprek, beeld en handelingsperspectief. Communicatie, programma, organisatie en bedrijfsvoering zorgen ervoor dat de vereniging zichtbaar, toegankelijk en goed georganiseerd blijft, van publicaties, bijeenkomsten en ledencontact tot planning, administratie en interne ondersteuning.

De kracht van het agentschap zit in de combinatie van inhoudelijke expertise en praktische slagkracht. VDM is een klein team met een groot netwerk. Er is ruimte voor eigen initiatief, inhoudelijke verdieping en samenwerking over projecten heen. Nieuwe collega's brengen andere perspectieven en expertise mee; gezamenlijke teammomenten zorgen voor uitwisseling, reflectie en onderlinge verbinding.

In 2025 ware de volgende mensen werkzaam bij het agentschap:

Asmara Hintzen
Alankrita Sarkar
David de Boer
Eva Kuipers
Floor Schepel
Gabriele Caradonna
Hester Koelman
Jonas Guigonnat
Kirsten Crown
Kirthan Shekar
Paul Gerretsen
Rosa van Heel
Rien van de Wall
Samuel Hartman
Vera Kuipers

ruimte voor verschil

VDM werkt aan ruimtelijke vraagstukken die veel mensen, plekken en belangen raken. Daarom vinden we het belangrijk dat binnen het agentschap ruimte is voor verschillende achtergronden, perspectieven en manieren van denken. Die veelstemmigheid helpt ons om scherper te kijken, betere vragen te stellen en opgaven vanuit meerdere invalshoeken te benaderen.

Ook in onze manier van werken zoeken we die openheid op: in het gesprek met leden en partners, in ontwerpend onderzoek en in de samenwerking tussen projecten. Zo is het agentschap meer dan de uitvoerende organisatie achter de vereniging. Het is de plek waar ideeën worden aangescherpt, projecten vorm krijgen en de dagelijkse praktijk van agenderen, verbinden en verbeelden samenkomt.

De vereniging en haar bestuur

Vereniging Deltametropool wordt geleid door een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Beide besturen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de leden en zorgen samen voor de bestuurlijke verankering van de vereniging.

Het bestuur bewaakt de koers van VDM, denkt mee over de inhoudelijke agenda en verbindt de vereniging met haar leden en netwerk. Daarmee vormt het een belangrijke schakel tussen de onafhankelijke positie van VDM en de praktijk van overheden, kennisinstellingen, ontwerppraktijk en maatschappelijke partners.

Het Dagelijks Bestuur komt meerdere keren per jaar bijeen. Het Algemeen Bestuur komt ten minste één keer per jaar samen en kijkt mee op de bredere koers van de vereniging.

Zo blijft VDM inhoudelijk scherp, bestuurlijk geworteld en verbonden met de grote ruimtelijke opgaven van Nederland en de Eurodelta.

Het Dagelijks Bestuur bestond in 2024 uit de volgende bestuurders:

Dhr. L. Verbeek
Dhr. P.S.E. van Wijmen
Dhr. P.H.R. Langeweg
Dhr. F.W.C Pasveer
Mw. M.A. Huijsmans
Dhr. M.W.S. Schaafsma

voorzitter
secretaris/penningmeester

De vereniging in cijfers

Dit is een verkort financieel overzicht van de jaarrekening 2025 van Vereniging Deltametropool opgesteld door Moore DRV. De jaarrekening is goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur van Vereniging Deltametropool.

Geconsolideerde staat van baten en lasten

Bedragen in Euro's

Staat van baten en lasten	2025	2024
Baten		
Contributies	141.404	130.107
Subsidies	-	40.000
Projecten	802.151	585.260
Totaal Baten	943.555	755.367
Lasten		
Personeelskosten	736.947	609.722
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.838	1.802
Projectkosten	61.224	111.598
Huisvestingskosten	26.138	26.136
Kantoorkosten	13.824	13.110
Algemene kosten	20.500	25.210
Rentelasten en soortgelijke lasten	3.161	1.296
Totaal Lasten	863.632	788.874
Saldo van baten en lasten	79.923	-33.507

Geconsolideerde balans

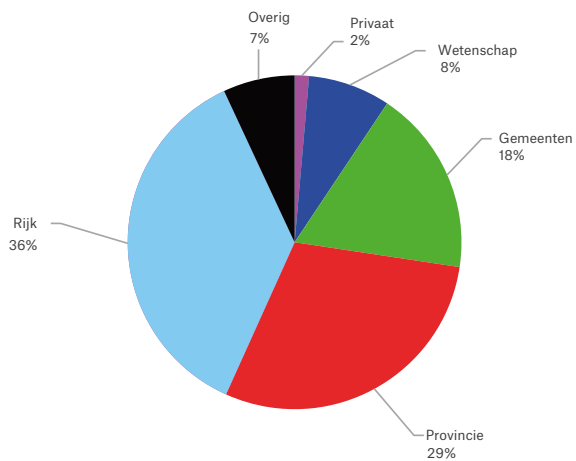
Bedragen in Euro's

Activa	31-12-2025	31-12-2024
Materiële vaste activa	6.858	3.908
Vaste activa	6.858	3.908
Vorderingen	154.283	127.944
Liquide middelen	170.376	10.189
Vlottende activa	324.659	138.133
Totaal activa	331.517	142.041
Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Continuïteitsreserve	60.212	-19.711
Reserves en fondsen	60.212	-19.711
Langlopende schulden	-	71
Kortlopende schulden	271.305	161.681
Totaal passiva	331.517	142.041

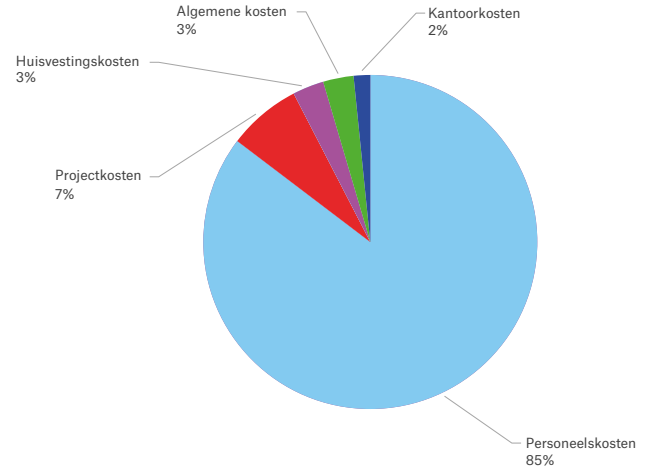
Resultaat

Het jaar werd afgesloten met een resultaat van € 79.923,-. Door een ontwikkeling van het agentschap hebben de projecten een positief resultaat. Daarmee zijn de tekorten van eerdere jaren te niet gedaan.

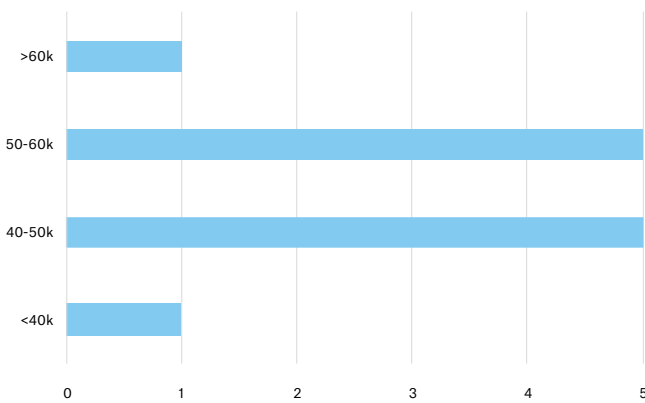
Herkomst van de middelen 2025

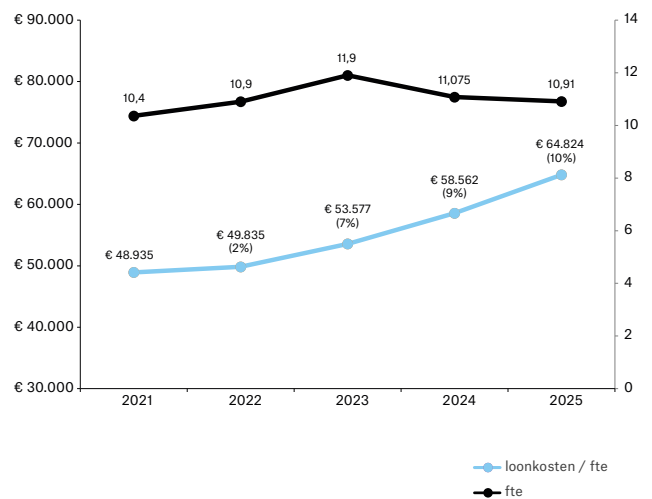
Besteding van de middelen 2025

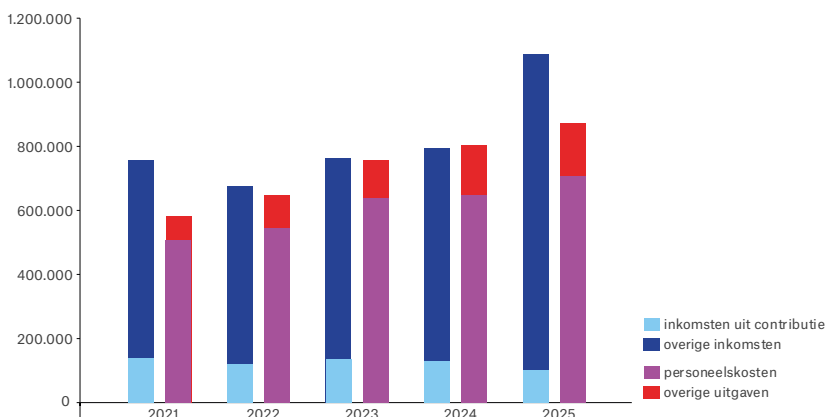
Aantal werknemers per cohort bruto full time salaris 2025

Teamomvang- en loonontwikkeling

Inkomsten en uitgaven afgelopen vijf jaar

De vereniging bedankt

Vereniging Deltametropool wordt gedragen door de inzet, kennis en betrokkenheid van velen. Wij danken onze leden, opdrachtgevers, partners, bestuurders, ontwerpers, onderzoekers, sprekers, moderators, financiers en alle anderen met wie wij in 2025 hebben samengewerkt.

Dankzij jullie vertrouwen, scherpe blik en gedeelde inzet kunnen wij onafhankelijk blijven agenderen, verbinden en verbeelden. Samen brengen we ruimtelijke vragen verder, maken we nieuwe perspectieven zichtbaar en bouwen we aan een netwerk waarin kennis, praktijk en verbeeldingskracht elkaar versterken.

Wij zijn iedereen die heeft bijgedragen aan onze projecten, publicaties, bijeenkomsten en gesprekken zeer dankbaar.

Leden

36 particulieren
Generation.Energy
CLC Company
JAM*architecten
Cityförster
DS Landschapsarchitecten
STUDIOpnt
One Architecture
KCAP
Bright
De Zwarte Hond
Rijksuniversiteit Groningen – Faculteit
Ruimtelijke Wetenschappen
Staatsbosbeheer
Het Nieuwe Instituut
APPM
BPD Ontwikkeling
Provincie Flevoland
Provincie Utrecht
Provincie Gelderland
Provincie Zuid-Holland
Gemeente Delft
Gemeente Breda
Gemeente Den Haag
Gemeente Amsterdam
Provincie Noord-Holland

Steden, provincies en regio's

Economische Samenwerking Zuid-Limburg
EGTS Linieland van Waas en Hulst
Gemeente Almere
Gemeente Eindhoven
Gemeente Groningen
Gemeente Haarlemmermeer
Gemeente Leidschendam-Voorburg
Gemeente Rotterdam
Gemeente Tilburg
Interregionale Alliantie Rijn-Alpencorridor
EGTS
Krefeld Business
Leefmilieu Brussel
Metropoolregio Amsterdam
Noordrijn-Westfalen
perspective.brussels
Provincie Friesland
Provincie Groningen
Provincie Limburg
Provincie Limburg (BE)
Provincie Noord-Brabant
Provincie Overijssel
Provincie Zeeland
Regio Randstad
Stad Wenen
Vervoerregio Limburg

Rijksoverheid

Centraal Bureau voor de Statistiek
College van Rijksadviseurs
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke
Ordening
Planbureau voor de Leefomgeving
Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
Rijkswaterstaat

Bedrijven

Alterra Vastgoed
BYLDIS
Dura Vermeer
North Sea Port
NS

Culturele instituten

Archiprix International
Architectuur Instituut Rotterdam
IABR
Stichting EO Wijers
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
TENT
VOLUME

Branche- of beroepsvereniging

AEDES
Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties
BNA
BNI
BNSP
Bouwend Nederland
Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
ISOCARP
Koninklijke NLingenieurs
NVTL
TCPA
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Onderwijs en onderzoek

Aeres Hogeschool
Australian Housing and Urban Research
Institute (AHURI)
Bauhaus of the Sea Sails
BREiNN
Delft Deltas, Infrastructures & Mobility Initiative
Erasmus Universiteit Rotterdam
Fontys Academy
German University in Cairo
Hogeschool Rotterdam
IHS – Institute for Housing and Urban
Development Studies
Independent School for the City
Journal of Mediterranean Cities
Kasturbhai Lalbhai Campus
Khulna University
KU Leuven
MSc Metropolitan Analysis, Design and
Engineering
NWO
Port City Futures
Rotterdamse Academie van Bouwkunst
RWTH Aachen University
Technische Universiteit Delft
Universiteit Leiden
Universiteit Maastricht
Universiteit Utrecht
Universiteit van Barcelona
Universiteit van Wenen
University of Toronto, School of Cities
Université du Littoral Côte d'Opale
Vrije Universiteit Amsterdam
Wageningen University & Research

Ontwerp en advies

Architectuur Maken
BURA
Citymaker
Defacto Urbanism
Derek Hoeferlin Design
DOOR Architecten
Goudappel
KAW Architecten
Marc Koehler Associates
Mecanoo
mei architecten
MOOS
MOVE Mobility
Nieman
Permanent Modality
Polyfern landscape architects

PosadMaxwan
Rebel
RU+PA Architecten
Ruimtevolk
Strackee Bouwadviesbureau
STUDIO MAK
Studio Space Station
Superuse Studios
Sweco België
TALLER Architects
Waterstudio.NL
Yksi Connect

Kennisplatformen en netwerken

Architectuur Overal
CoLA
Labo Ruimte
METREX
Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT)
Nationaal Dialoog Bouwcultuur
NH Bouwstroom
Platform Ontwerp NL
Platform Woonopgave
Platform31
PRICE
Railforum
Red&Blue
Resilient Delta
Toekomstbestendig bouwen
UNUN

Maatschappelijk

CoWonen
GGD Haaglanden
Grenspark Groot-Saeftinghe
Stichting Initiatiefgroep Huygenstunnel
Wooncoöperatie De Bonte Hulst
Woonstad
Ymere

Met zorg hebben we geprobeerd iedereen te
noemen die heeft bijgedragen. Mocht iemand
ontbreken, dan is dat onbedoeld. Onze dank
geldt ook iedereen die achter de schermen
heeft meegedacht, meegewerkt of bijgedragen.

index —

Projecten

Ambassademodel	16
Amsterdam 750 jaar	27
ASSET	20
Atlas van Mogelijkheden	34
Bauhaus of the Sea Sails	14
Blauwe Zone	28
CoP Landschap	23
De Europese talenten van de Plek	15
De Stad en Nederland	20
Deltaland	21
EO Wijers Reader	26
Leren van het Veld	41
Next Generation Podium for the Eurodelta	29
Nieuwe Sleutelprojecten	17
Over Grenzen	43
Panorama Oekraïne	15
POVI Utrecht	42
Red&Blue	36
Small Ports Resilient Delta	29
Stedelijke Snelwegen en Ruimtelijke Ordening	33
Visie op Visies Zuid-Holland	43
Water Bodem Landbouw Noord-Holland	22
Werkplaats Industriële en Conceptuele Woningbouw	40
Woonopgavescan	35

Activiteiten

Boekpresentatie 'Afslag meerwaarde'	33
Brussels Convening	25
Celebrating the Future – Amsterdam 2100	27
Contaminated Ecologies	30
CoP Excursie Almere: Alle zeilen bij voor het Weerwater!	23
Dag van de Ontwerpkraft 2025 - De Waardenmarkt	38
Dag van de Ontwerpkraft 2025 - Onze Plek	38
De strijd om de ruimte	19
Dunkirk Student Session	18
Een toekomstklaar grondbeleid GREX	36
Fontys student visit	18
Formele lancering Kennis en innovatieplatform	33
ImPACTnetwerk Bouwcultuur	24
It's 2025! Take a stance	30
It's 2025, now what?	30
Jongeren Woondebat	19
Kick-off Werkplaats Industriële & Conceptuele Woningbouw	40
Learning Labs	25
Leren van het Veld	41
Looking "North" with Jesse Keenan	36
Next Generation Podium 2025	29
Randstad 2040 Strategic Vision	30
Red&Blue Symposium 2025	36
Redrawing Borders, Reimagining Cities	30
Sediment and the City	14
Stadmakerscongres: Hack the Grex	36
Streekholder Bijeenkomst	14
The Housing Dilemma	25
Transgression of European Border Regions	30
Transirede 2025	17
TU Delft Summer School Oostkop Visit	30
Way Beyond Bigness	30
Workshop ruimtelijke kwaliteit A12	33

Consortia

Architectuur Overal	19
IMpactnetwerk	24
International Federation for Housing and Planning	25
Platform Ontwerp NL	38
Toekomstatelier Oostkop	18

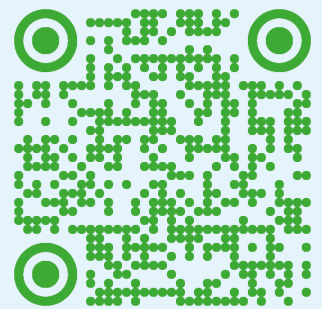
Publicaties

Afslag Meerwaarde	33
Een Pleidooi voor Nieuwe Sleutelprojecten	17
gov/met	27
Verkwikkende Vergezichten	26
Wie Betaalt de Rekening?	36
Wie Zit er aan Tafel?	36
Zienswijzen	12

Word lid ! — ontdek, verbind en versterk kennis

Vereniging Deltametropool
Museumpark 25
3015 CB Rotterdam

Postbus 600
3000 AP Rotterdam

+31 10 737 0340
www.deltametropool.nl
secretariaat@deltametropool.nl